

Handboek Veteraan

*Stichting het
Veteraneninstituut*

Handboek Veteraan

- 1e druk (3.000): oktober 2002
- 2e druk (5.000): februari 2003
- 3e druk (3.000): juli 2003
- 4e druk (2.500): december 2003
- 5e druk (3.500): juli 2004
- 6e druk (3.000): maart 2005
- 7e druk (3.000): november 2005
- 8e druk (1.000): december 2006
- 9e druk (25.000): april 2007
- 10e druk (3.500): juli 2007
- 11e druk (10.000): januari 2008
- 12e druk (5.000): januari 2009**

VOORWOORD

Met veel genoegen leid ik deze inmiddels twaalfde druk van dit 'Handboek Veteranen' bij u in. Ik hecht er namelijk belang aan dat veteranen, hun relaties én diegenen die zich professioneel met veteranenaangelegenheden bezighouden beschikken over goede informatie over onderwerpen die soms complex en veelomvattend blijken te zijn. Het zelf zoeken en vinden van die informatie is vaak lastig, ondanks alle inspanningen die het Veteraneninstituut levert om u langs verschillende wegen goed te informeren.

Dit Handboek heeft als doel zulke informatie voor u toegankelijk te maken en uit het feit dat dit alweer de twaalfde druk is, concludeer ik dat het Handboek in een belangrijke behoefte voorziet. Deze publicatie pretendeert daarbij niet uitputtend te zijn, maar wil u vooral op een snelle en duidelijke manier feitelijke informatie bieden over allerlei aspecten van de veteranenthematiek. Dit Handboek is daarmee een praktisch hulpmiddel om u zo goed mogelijk te informeren over de mogelijkheden en regels die in het algemeen gelden. Het zal daarmee ook niet altijd op uw persoonlijke omstandigheden zijn toegesneden. Mocht u dat merken, dan kunt u vanzelfsprekend in zo'n situatie altijd een beroep doen op de medewerkers van het Veteraneninstituut.

Overigens wil ik in dit verband ook graag een beroep op ú doen: mocht u namelijk op informatie stuiten die, voor zover u weet, ondertussen is achterhaald dan wel gewijzigd, dan wil ik u namens het Veteraneninstituut verzoeken dat te melden aan de redactie van dit Handboek. U vindt het adres achterin. Op die manier blijft het mogelijk samen met u de actualiteit en daarmee ook de gebruikswaarde van dit boek op peil te houden.

Juist omdat ik die gebruikswaarde hoogacht, beveel ik u van harte aan dit naslagwerk actief te gebruiken.

Vice-admiraal ir. Michiel van Maanen
Inspecteur der Veteranen

INHOUD

1	STICHTING HET VETERANENINSTITUUT IN VOGELVLUCHT	
1.1	Algemeen	9
1.2	Stichting het Veteraneninstituut	9
2	VETERANEN(BELEID)	
2.1	Wie is veteraan?	10
2.2	Historisch overzicht veteranenbeleid	10
3	ACTIVITEITEN GERICHT OP ERKENNING	
3.1	Veteranenpas	12
3.2	Regeling reisfaciliteiten	12
3.3	Raamregeling Reüniefaciliteiten	12
3.4	Het tijdschrift Checkpoint	14
3.5	Tijdschriften van de krijgsmachtdelen	15
3.6	Overige faciliteiten	16
4	(NA)ZORG VOOR VETERANEN EN GEZINSLEDEN	
4.1	Eén loket voor alle vragen	17
4.2	Stichting de Basis	18
4.3	BNMO	21
4.4	Veteranenregistratiesysteem (VRS)	21
5	BELANGENBEHARTIGING	
5.1	Stichting Veteranen Platform (VP)	23
5.2	Secretariaten van bij het VP aangesloten organisaties	24
5.3	Militaire vakbonden en belangenverenigingen	29
6	MINISTERIE VAN DEFENSIE	
6.1	Wie maakt het beleid?	31
6.2	Defensievoorlichtingscentrum	31
6.3	Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht/Inspecteur der Veteranen	32
6.4	Bureau Registratie en Informatie Ontslagen Personeel (BRIOP)	32
6.5	Kleding en Persoonlijke Uitrusting bedrijf (KPU-bedrijf)	33
6.6	Handleiding Nabestaanden	33

7	PENSIOENEN, UITKERINGEN EN VOORZIENINGEN	
7.1	Algemeen	34
7.2	Pensioenen voor Beroepsmilitairen Onbepaalde Tijd (BOT)	34
7.3	Pensioenen voor Beroepsmilitairen Bepaalde Tijd (BBT)	35
7.4	Waardeovername en -overdracht van pensioenen	36
7.5	WIA en Militair invaliditeitspensioen (IP)	36
7.6	Voorzieningenregeling voor militaire oorlogs- en dienstslachtoffers	38
7.7	Bijzondere Wetgeving Oorlogsgetroffenen, Vervolgingslachtoffers en KNIL-pensioenen	39
8	ONDERSCHIEDINGEN EN ERETEKENS	
8.1	Algemeen	40
8.2	Overzicht van een aantal onderscheidingen en eretekens	40
8.3	HDP/Decoratiebeleid & Toekenning Onderscheidingen	42
9	DIENSTEN EN HULPVERLENING BUITEN HET VETERANENINSTITUUT	
9.1	Stichting Cogis	43
9.2	Stichting Centrum '45	43
9.3	Sinai Centrum	45
9.4	Diensten Geestelijke Verzorging – Netwerk Veteranen	46
9.5	Stichting 1940-1945	47
	Specifieke militaire hulpverlening	
9.6	Dienstencentrum Bedrijfsmaatschappelijk Werk	48
9.7	Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV)	49
9.8	Militaire Geestelijke Gezondheidszorg (MGGZ)	50
9.9	Militair Revalidatie Centrum (MRC) Aardenburg	52
	Overige dienstverlening	
9.10	Gezamenlijke Militaire Fondsen (GMF)	53
9.11	Militair Verzorgingshuis Bronbeek	53
9.12	Oorlogsgravenstichting	54
9.13	Nationale ombudsman	54

10	ZELFHULPGROEPEN/GESPREKSGROEPEN	
10.1	Stichting Sociaal Medische Begeleiding van Oorlogsgetroffenen	55
10.2	Stichting Partners Oorlogsgetroffenen (SPO)	55
10.3	PTSS e-mailgroep	56
11	VETERANEN OP HET INTERNET	
11.1	Nederlandse veteranensites	57
11.2	Internationale veteranensites	62
11.3	Portals (verzamelpagina's)	63
12	INLOOPHUIZEN EN VETERANENCAFÉS	
12.1	Inloophuizen	64
12.2	Veteranencafés	64
13	DOCUMENTATIECENTRA	
13.1	Kennis- en onderzoekscentrum (KOC)	78
13.2	Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)	78
13.3	Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD)	79
13.4	Stichting Cogis	80
13.5	Collectie Legermuseum	80
14	MUSEA	
14.1	Algemeen	81
14.2	Koninklijke Landmacht	84
14.3	Koninklijke Luchtmacht	87
14.4	Koninklijke Marine	88
14.5	Koninklijke Marechaussee	88
15	OVERZICHT LANDELIJKE HERDENKINGEN EN VIERINGEN	89
16	NAMENREGISTER	91

1 STICHTING HET VETERANENINSTITUUT IN VOGELVLUCHT

1.1 Algemeen

Stichting het Veteraneninstituut is hét adres waar u met alle vragen over erkenning van en zorg voor veteranen terecht kunt. Een veilige basis en een informatiebron voor veteranen en hun familieleden én een intermediair en vraagbaak voor allen die beroepsmatig werkzaam zijn voor en met veteranen. Voor hulpvragen en -verzoeken is het Centraal Aanmeldingspunt (CAP, zie 4.1) van het Veteraneninstituut de aangewezen plek. Overige vragen worden door andere afdelingen binnen het Veteraneninstituut afgehandeld.

In dit hoofdstuk is beknopt weergegeven wat het Veteraneninstituut voor u kan betekenen. Meer uitgebreide informatie (ook over de diverse instanties buiten het Veteraneninstituut) vindt u in de hiernavolgende hoofdstukken.

1.2 Stichting het Veteraneninstituut

Op 10 mei 2000 is het Veteraneninstituut officieel geopend door toenmalig minister-president Wim Kok. Het Veteraneninstituut streeft naar een optimale psychische en lichamelijke zorg voor Nederlandse veteranen en een gedegen ondersteuning voor hun gezinsleden. Daarnaast werkt het instituut aan de maatschappelijke erkenning van de prestaties die deze veteranen in opdracht van politiek en samenleving hebben geleverd en voor de offers die daarbij werden gebracht. Ten slotte kent het Veteraneninstituut een eigen Kennis- en Onderzoekscentrum (zie 13.1). Het Veteraneninstituut is op werkdagen van 09.00 tot 17.00 uur geopend.

Stichting het Veteraneninstituut

Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn

Postbus 125, 3940 AC Doorn

tel: 0343-474147, fax: 0343-474114

e-mail: info@veteraneninstituut.nl (voor informatie en algemene vragen) of zorg@veteraneninstituut.nl (voor zorgvragen)

website: www.veteraneninstituut.nl

2 VETERANEN(BELEID)

2.1 Wie is veteraan?

Onder veteranen worden verstaan:

- Gewezen militairen met de Nederlandse nationaliteit die het Koninkrijk hebben gediend onder oorlogsomstandigheden of overeenkomstige situaties.
- Gewezen militairen die bij vredesmissies betrokken zijn geweest, zowel binnen als buiten het verband van de Verenigde Naties (VN).
- Gewezen militairen van het voormalige Koninklijke Nederlands-Indisch Leger (KNIL).
- Vaarplichtig koopvaardijpersoneel uit de Tweede Wereldoorlog en gouvernementsmarine.

Gelijkgesteld zijn:

- Verpleegsters met de Nederlandse nationaliteit, die vanuit Nederland als militair of door het Rode Kruis zijn uitgezonden naar voormalig Nederlands-Indië en zijn ingezet voor medische verzorging van de Nederlandse Strijdkrachten en het voormalig KNIL, en die na afloop van de diensttijd naar Nederland zijn teruggekeerd of vertrokken.
- Employés Speciale Diensten van de Veiligheidsdienst Mariniersbrigade.
- Tolken die vóór 8 mei 1945 behoorden tot het Korps Tolken.
- Gewezen militairen die actief hebben deelgenomen aan de bevrijding van ons land, zich in Nederland hebben gevestigd en de Nederlandse nationaliteit hebben aangenomen.
- Gewezen militairen met de Nederlandse nationaliteit die vóór 2 maart 1946 waren verbonden aan de Explosieven- en Mijnopruimdiensten van de krijgsmacht en actief betrokken waren bij het mijnevrij maken van o.a. vliegvelden, havens en kuststroken in de naoorlogse periode.

2.2 Historisch overzicht veteranenbeleid

Na de Tweede Wereldoorlog bestond het veteranenbeleid primair uit een regeling van pensioenen voor militaire oorlogsslachtoffers (en hun nabestaanden) en een beperkt aantal diensten en voorzieningen op het gebied van wonen en werken. Voor de rest werd de zorg voor veteranen voornamelijk uit particulier initiatief door veteranen onderling verleend,

zoals de Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers (BNMO; zie 4.3), waaruit in 2007 Stichting de Basis (zie 4.2) is voortgekomen.

In de jaren tachtig van de vorige eeuw leidde het gebrek aan nazorg en maatschappelijke erkenning ten opzichte van Indiëveteranen tot de oprichting van diverse belangenorganisaties, waaronder uiteindelijk in 1989 de overkoepelende Stichting Veteranen Platform (VP; zie 5.1). In ongeveer dezelfde periode trad de Nederlandse krijgsmacht voor het eerst sinds lange tijd in Libanon op onder oorlogsomstandigheden en zonder daarbij zelf partij te zijn. Daaruit werd duidelijk dat in ieder geval een deel van de ingezette militairen nazorg behoefde. Deze beide ontwikkelingen hebben ertoe bijgedragen dat het thema ‘zorg voor veteranen’ op de overheidsagenda verscheen. Met de komst van een vertrouwensman oud-militairen Indiëgangers en de nota ‘Zorg voor veteranen in samenhang’ van Defensie minister Relus ter Beek startte een nieuw beleid van de overheid met betrekking tot veteranen en nazorg.

Als uitvloeisel van een aantal beleidsnotities werd onder meer in 1991 de Stichting Dienstverlening Veteranen (SDV) opgericht. Deze stichting kreeg als taakstelling zich primair bezig te houden met de uitvoering van het door de minister van Defensie vastgestelde veteranenbeleid. Onderzoek onder met name jonge veteranen, onder meer naar het zogenoemde ‘Cambodja Klachtencomplex’ en onverklaarbare ziekteklachten onder Bosniëveteranen, toonde echter aan dat er een verdergaande en sterke behoefte was aan een herkenbaar instituut voor veteranenzorg. Dat instituut ontstond in de loop van 1999 en 2000: het Veteraneninstituut in Doorn.

Sinds 1 maart 2003 is de samenwerking binnen het Veteraneninstituut nog verder geïntegreerd. De SDV is als zelfstandige organisatie opgeheven en de samenwerkende partijen hebben een nieuwe, onafhankelijke rechtspersoon opgericht: de Stichting het Veteraneninstituut.

3 ACTIVITEITEN GERICHT OP ERKENNING

3.1 Veteranenpas

De veteranenpas is, net als alle overige diensten van Stichting het Veteraneninstituut, geheel kosteloos beschikbaar voor erkende veteranen. De pas is geldig voor het leven en geeft recht op bepaalde faciliteiten, zoals jaarlijks een aantal keren vrij reizen, een gratis abonnement

op het veteranentijdschrift Checkpoint, een Defensie-maandblad naar keuze en een gratis speciaal op veteranen toegesneden internet-abonnement. Nog niet geregistreerde veteranen kunnen een aanvraagformulier voor de veteranenpas aanvragen bij het Veteraneninstituut.

Wijzigingen (verhuizing of overlijden veteraan) s.v.p. melden bij het Veteraneninstituut.

3.2 Regeling reisfaciliteiten

Een van de faciliteiten van de veteranenpas is de mogelijkheid om een aantal keren per jaar vrij te kunnen reizen naar evenementen voor veteranen. Veteranen en hun partners worden in de gelegenheid gesteld per trein een reünie of herdenking van het eigen onderdeel te bezoeken. Daarnaast wordt extra vrij vervoer verstrekt voor een aantal grotere evenementen, waaronder de Veteranendagen van de vier krijgsmachtdelen en de herdenking bij het Nationaal Indië-monument te Roermond.

3.3 Raamregeling Reüniefaciliteiten

Alle krijgsmachtdelen baseren hun eigen regeling op de op 1 maart 2003 door het ministerie van Defensie uitgegeven Raamregeling Reüniefaciliteiten. De Raamregeling Reüniefaciliteiten is uitgevaardigd om veteranen per onderdeel (vertegenwoordigd door een reüniecommissie) de mogelijkheid te bieden elkaar te treffen op kazernes.

- Aanvragen voor reüniefaciliteiten ten behoeve van veteranen kunnen alleen worden gedaan door besturen van reünieorganisaties van bataljons, dan wel zelfstandige compagnieën (of eenheden van vergelijkbare grootte).
- Het bestuur van een reünieorganisatie moet beschikken over een schriftelijke verklaring van inschrijving in het ‘Reünierregister Veteranen’. Zo’n verklaring kan namens het bestuur van de reünieorganisatie worden aangevraagd bij het Veteraneninstituut.
- Het bestuur van een reünieorganisatie dat over een schriftelijke verklaring van inschrijving in het ‘Reünierregister Veteranen’ beschikt, kan zich voor het aanvragen van een reünie wenden een door het betreffende krijgsmachtdeel aan te wijzen contactpunt.

Faciliteiten/kosten:

In de Raamregeling zijn een zogeheten standaardmaaltijd en het begrip reünieorganisatie gedefinieerd.

- Een standaardmaaltijd is een op een militaire locatie aangeboden maaltijd met een vastgestelde standaardprijs, welke volgens het op locatie geplande dagmenu(s) en gedurende de reguliere openingstijden, dan wel op verzoek van de Lokaal Facilitaire Dienst op aangepaste tijdstippen of locaties, kan worden aangeboden. Indien een andere dan de standaardmaaltijd wordt verlangd, om bediening aan tafel wordt verzocht of eten buiten de reguliere openingstijden wordt gewenst, dan moet hiervoor – vanwege extra personeelskosten – worden betaald.
- Een reünieorganisatie is een organisatie van veteranen (of postactieven) en hun partner of begeleider. Laatstgenoemden kunnen, hoewel geen veteraan, voor rekening van het Rijk de maaltijd nuttigen.

Voor informatie over de Raamregeling kunt u terecht bij het Veteraneninstituut en bij het Veteranen Platform.

Alle bij het Veteraneninstituut geregistreerde verenigingen kunnen kosteloos gebruik maken van PC-leden. Dat is het meest gebruikte systeem in Nederland voor het voeren van een verenigingsadministratie. PC-leden is een systeem van Getronics PinkRocade. Het bestelformulier vindt u op www.getronicspinkroccade.nl/pcleden.

3.4 Het tijdschrift Checkpoint

Checkpoint is een maandelijks full colour magazine voor veteranen die als militair hebben gediend in een oorlogs- of vredesoperatie. Het blad verschijnt in opdracht van de Stichting Veteraneninstituut en wordt gratis verstuurd aan houders van de veteranenpas.

De naam Checkpoint verwijst naar de zorgtaak van het Veteraneninstituut ('checken' hoe het gaat), maar ook naar de formule van het tijdschrift. Het is een plek waar veteranen elkaar ontmoeten om al dan niet gemeenschappelijke ervaringen uit te wisselen.

De redactionele formule is een mix van actueel veteranennieuws en door veteranen zelf vertelde gebeurtenissen die plaatsvonden tijdens hun militaire optreden gedurende een oorlogs- of vredesmissie. Verder zijn er vaste rubrieken zoals Dubbel Check, met portretten van oude en jonge veteranen, Plus Point met puzzels en prijsvragen rond dvd's en bioscoopfilms, de uitwisselingsrubriek Checkpoint Charlie, de boekenrubriek Checkboek en de internetrubriek Intercheck! Ten slotte biedt Checkpoint ruimte voor aanbiedingen voor houders van de veteranenpas, bijvoorbeeld kortingen op vakantiereizen, pretparken, hotels of boeken. Niet-veteranen kunnen een betaald abonnement op Checkpoint nemen. Het tijdschrift ligt verder ter inzage in een groot aantal bibliotheken en op Defensielocaties.

Redactie Checkpoint

Postbus 1091, 6501 BB Nijmegen

tel: 024-3600974, fax: 024-3243653

e-mail: checkpoint@veteranen.nl; website: www.veteranen.nl

3.5 Tijdschriften van de krijgsmachtdelen

Houders van de veteranenpas kunnen, als zij daar prijs op stellen, een gratis abonnement krijgen op een tijdschrift van een van de krijgsmachtdelen. Het gaat om de bladen Landmacht (KL), Alle Hens (KM) of Vliegende Hollander (KLu). De keuze kan worden aangegeven op het aanvraagformulier veteranenpas. Veteranen van de KM, KLu en KMar ontvangen daarnaast gratis de Nieuwsbrief KLuPActief, Markrant of Marechaussee Contact.

Alle Hens (maandblad van en voor de Koninklijke Marine)

Het Nieuwe Diep 5

Het Paleis, kamer 213

Postbus 10.000, 1780 CA Den Helder

tel: 0223-657620 / 657660, website: www.defensie.nl

Landmacht (personeelsblad van en voor de Koninklijke Landmacht)

Lgen Knoopkazerne

Postbus 90004, 3509 AA Utrecht

tel: 030-2146043, website: www.defensie.nl

Vliegende Hollander (maandblad van en voor de Koninklijke Luchtmacht)

Hoofdkwartier Koninklijke Luchtmacht

Postbus 8762, 4820 BB Breda

tel: 076-5447130, website: www.defensie.nl

Nieuwsbrief KLuPActief (kwartaalblad voor alle postactieven van de Koninklijke Luchtmacht)

Hoofdkwartier Koninklijke Luchtmacht

Staf Bevelhebber/Kabinet/Postactieven

Postbus 8762, 4820 BB Breda

tel: 076-5447130, website: www.defensie.nl

Markrant (intern informatiebulletin van de Koninklijke Marechaussee)

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

tel: 070-4414695, website: www.defensie.nl

Marechaussee Contact (6x/jaar, uitgave Staf Koninklijke Marechaussee en Stichting Marechaussee Contact)

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

tel: 070-4414257, fax: 070-4414352

e-mail: redactie@marechausseecontact.nl;

website: www.marechausseecontact.nl

Wijzigingen (verhuizing of overlijden veteraan) s.v.p. melden bij het Veteraneninstituut.

3.6 Overige faciliteiten

Aan het bezit van de veteranenpas zijn financiële voordelen verbonden. Voorbeelden zijn kortingen op vakantie-reizen en op de aanschafprijzen van bijvoorbeeld boeken, video's en dvd's. Er is zelfs een speciale Zorgverzekering voor veteranenpashouders. Een houder van een veteranenpas krijgt daarnaast vaak korting bij een groot aantal Nederlandse musea (zie ook 14 Musea). Alle aanbiedingen worden aangekondigd in Checkpoint en vindt u ook op de website www.veteraneninstituut.nl

4 (NA)ZORG VOOR VETERANEN EN GEZINSLEDEN

4.1 Eén loket voor alle vragen

De leidende gedachte binnen de Stichting het Veteraneninstituut is dat niemand met zijn of haar vragen of hulpverzoeken tevergeefs aanklopt. Om dat te realiseren wordt gewerkt volgens het zogeheten 'één-loketprincipe'. Dat houdt in dat alle vragen en verzoeken via een centraal telefoonnummer en e-mailadres op één plaats binnenkomen, waarna ze door deskundige medewerkers worden beoordeeld en afgehandeld. Het gaat daarbij om heel uiteenlopende kwesties.

Veel voorkomende vragen zijn bijvoorbeeld die naar reüniefaciliteiten, aanvragen voor een veteranenpas of een gratis abonnement op het veteranentijdschrift Checkpoint, medaillietoekenningen, adressen van veteranenorganisaties of pensioenaanvragen. Deze vragen worden allemaal direct afgehandeld binnen het Veteraneninstituut (zie hoofdstuk 3).

Voor hulpvragen in verband met nadelige gevolgen van de militaire inzet is een Centraal Aanmeldingspunt (CAP) ingericht met een eigen telefoonnummer en e-mailadres. Deze vragen van veteranen of familieleden worden rechtstreeks in behandeling genomen door de maatschappelijk werkers van het CAP. Hulpvragers worden vervolgens in contact gebracht met maatschappelijk werkers van het landelijk netwerk waarover het Veteraneninstituut beschikt.

Daarnaast kunnen ook andere belangstellenden met hun vragen over veteranen terecht bij het Veteraneninstituut. Zo fungeert het instituut regelmatig als aanspreekpunt of vraagbaak voor journalisten en programmamakers die aandacht willen besteden aan veteranenthema's. Diezelfde functie vervult het Veteraneninstituut ook voor huisartsen, RIAGG's en andere zorginstellingen.

Stichting het Veteraneninstituut

Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn

Postbus 125, 3940 AC Doorn

tel: 0343-474147; fax: 0343-474114

e-mail: info@veteraneninstituut.nl; website: www.veteraneninstituut.nl

Centraal Aanmeldingspunt (CAP)

Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn

Postbus 125, 3940 AC Doorn

tel: 0343-474148

e-mail: zorg@veteraneninstituut.nl; website: www.veteraneninstituut.nl

4.2 Stichting de Basis

De Basis is een onafhankelijke organisatie die ondersteunende diensten verleent aan ex-militairen, hun thuisfront en overige doelgroepen na ingrijpende ervaringen. Centraal staat de erkenning, preventie en dienstverlening voor de doelgroepen en hun sociale omgeving. De Basis is ontstaan uit een samenvoeging van de professionele diensten van de voormalige instellingen van de BNMO (Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstsachtoffers; zie 4.3).

U kunt bij de Basis terecht, bijvoorbeeld als u als beroepsmilitair bent uitgezonden en daar enkele ingrijpende gebeurtenissen hebt meegemaakt, die uw leven nog steeds beheersen. Of u hebt tijdens een militaire oefening een ongeluk gekregen, waarvan u in uw dagelijks leven nog steeds de nadelige gevolgen ondervindt.

Het doel van de Basis is uw kracht en zelfredzaamheid te versterken en te stimuleren. De Basis verleent ook diensten aan Defensie. In 2006 betrof dat de uitgifte van het Handboek Dienstsachtoffers en de organisatie van de Dag voor Dienstsachtoffers. De medewerkers van de Basis hebben ervaring in het werken met ex-militairen en hun partners, vooral met in en door de dienst beschadigde militairen.

Soorten dienstverlening

Maatschappelijke dienstverlening

Veteranen kunnen een beroep doen op een van de maatschappelijk werkers. Hiervoor meldt u zich aan bij het Centrale Aanmeldingspunt (CAP; zie 4.1) van het Veteraneninstituut. De medewerkers daar kunnen uw vragen direct beantwoorden of verwijzen u door naar een maatschappelijk werker bij u in de regio of naar een andere deskundige. De maatschappelijk werker helpt u bij allerlei kwesties op materieel, sociaal en psychisch gebied. Hij of zij kan ook bij u thuis of in de buurt afspreken. De privacy is gewaarborgd, want alle maatschappelijk werkers zijn gebonden aan de beroepscode van de Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers. Derden, met inbegrip van het ministerie van Defensie, krijgen zonder uw toestemming geen inzage in persoonlijke gegevens.

Sociaal-juridische dienstverlening

Bij de Basis kunt u terecht met vragen op het gebied van de militaire sociale wet- en regelgeving. Een sociaal raadvrouw/raadsman is elke werkdag bereikbaar. Zo nodig kan deze u ook in contact brengen met een jurist.

Bijeenkomsten voor groepen in Doorn

De Basis biedt activiteiten en bijeenkomsten voor groepen veteranen en partners. Afhankelijk van de wensen en vragen van de deelnemers wordt een één- of meerdaagse bijeenkomst verder inhoudelijk ingevuld. Informatie, voorlichting en gesprekken worden daarbij afgewisseld met ontspanning en creatieve of sportieve activiteiten. De locatie van de Basis in Doorn beschikt over hotelfaciliteiten. Voor informatie over een programma of een op maat gemaakte bijeenkomst kunt u contact opnemen met de Basis.

Leden van de BNMO kunnen één keer per jaar deelnemen aan een meerdaags programma. Voor niet-leden zal steeds de financiering geregeld moeten worden. Deelnemers betalen een eigen bijdrage van € 7,50 per nacht.

Ambulante ondersteuningsgroepen

Voor veteranen en/of partners zijn er verschillende ondersteuningsgroepen in Doorn of, indien mogelijk, in de eigen regio. Die ondersteuning

kan zijn in de vorm van een aantal lange weekenden per jaar of als tweewekelijkse groepsbijeenkomsten. De bijeenkomsten staan in het teken van het delen van ervaringen, het vinden van informatie en steun en het leren van elkaar. De groep bepaalt zelf de gespreksthemas. Informatie hierover krijgt u via het CAP en de maatschappelijk werker.

Overige diensten

Woonoord

De Basis beschikt ook over een woonoord in Doorn. De AWBZ vergoedt een verblijf, mits u een medische indicatie heeft van het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ; kijk voor vestigingen bij u in de regio op www.ciz.nl of informeer bij uw huisarts). Daarnaast moet u lid zijn van de BNMO. Er zijn ook aangepaste woningen voor ex-militairen (en hun partner) met een handicap. Het CIZ beoordeelt de aanvragen voor zorg of voorzieningen, bijvoorbeeld een rolstoel, traplift of een aangepaste woning voor mensen met een beperking.

Verenigingen

Verenigingen van oud-militairen (veteranen, dienst- of oorlogsslachtoffers) kunnen een beroep doen op de Basis voor facilitaire en secretariële ondersteuning. De Basis kan u adviseren en ondersteunen bij het oprichten van een vereniging van uw eigen (voormalige) eenheid. Voor kaderleden van verenigingen biedt de Basis trainingen op organisatorisch en sociaal gebied.

Stichting de Basis

Woestduinlaan 87, 3941 XC Doorn

Postbus 100, 3940 AC Doorn

tel: 0343-474200, fax: 0343-474114

e-mail: info@de-basis.eu; website: www.de-basis.eu

Veteranen kunnen via Defensie, het Veteraneninstituut en de BNMO bij de Basis terecht, maar u kunt zich ook rechtstreeks melden voor advies en diensten.

4.3 BNMO

De BNMO (Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers) is een particuliere vereniging die oorspronkelijk werd opgericht om de gewonde Nederlandse militairen uit de meidagen van 1940 en de achtergebleven weduwen met raad en daad te ondersteunen.

De BNMO biedt zorg en belangenbehartiging aan militaire oorlogs- en dienstsachtoffers. De BNMO staat open voor alle (oud-)militairen en hun directe verwanten die zorg nodig hebben en behoefte hebben aan lotgenotencontact met oude dienstmaten. Zo nodig kan de vereniging haar leden ook juridische ondersteuning bieden bij wettelijke aanspraken die zij kunnen hebben in verband met hun militaire verleden of diensthandicap. Dit gebeurt in samenwerking met partners als de Basis, militaire vakbonden en andere partijen.

Momenteel heeft de BNMO ruim zesduizend leden, verdeeld over regionale afdelingen. Binnen deze afdelingen ontmoeten zij elkaar voor gezelligheid met diverse (recreatieve) activiteiten, maar ook voor het uitwisselen van ervaringen. De BNMO geeft voor haar leden tweemaandelijks het magazine *De Kareoler* uit.

BNMO

Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn

Postbus 125, 3940 AC Doorn

tel: 0343-474110, fax: 0343-474114

e-mail: info@bnmo.nl; website: www.bnmo.nl

4.4 Veteranenregistratiesysteem (VRS)

Om veteranen beter te kunnen bereiken en hen ook actief te kunnen informeren over de beschikbare (zorg)voorzieningen en specifiek voor veteranen bestemde faciliteiten en activiteiten beschikt het ministerie van Defensie over een veteranenregistratiesysteem (VRS). In dit systeem werden in 2007 alle bij Defensie bekende veteranen (vanaf de Tweede Wereldoorlog tot heden) opgenomen met hun persoons- en uitzendgegevens.

Om de gegevens in het VRS actueel te houden is het systeem gekoppeld aan de Gemeentelijke Basisadministratie. Mutaties zoals adreswijzigingen en meldingen van overlijden hoeven hierdoor niet meer te worden doorgegeven. De uitzondering hierop vormen veteranen die naar en in het buitenland verhuizen. Zij dienen deze mutaties nog wel bekend te (laten) stellen bij het Veteraneninstituut.

De in het VRS opgenomen gegevens worden door het Veteraneninstituut gebruikt in het kader van haar dagelijkse taakuitoefening. Verstrekking van deze gegevens zal verder slechts plaatsvinden aan instanties die leiding geven aan of belast zijn met de uitvoering van het veteranenbeleid, waaronder gemeentebesturen die lokaal activiteiten voor veteranen organiseren. Daarbij wordt gehandeld volgens de Wet Bescherming Persoonsgegevens en de Regeling Veteranenregistratie Defensie.

5 BELANGENBEHARTIGING

5.1 Stichting Veteranen Platform (VP)

Sinds 1989 bestaat het Veteranen Platform (VP) als overkoepelend samenwerkingsverband van diverse Nederlandse veteranenorganisaties. Als koepelorganisatie vertegenwoordigt het VP op die manier de belangen van de Nederlandse veteranen van alle krijgsmachtdelen en van alle strijdtoneelen en vredesoperaties. Door de jaren heen heeft het VP door overleg met onder meer het ministerie van Defensie bijgedragen aan een gedegen en consistent veteranenbeleid, waarbij naast erkenning en waardering, de zorg en nazorg voor veteranen centraal staat.

Stichting Veteranen Platform

Ametisthorst 20, 2592 HN Den Haag

tel: 070-3155138, fax: 070-3837722

e-mail: info@veteranenplatform.nl; website: www.veteranenplatform.nl

5.2 Secretariaten van bij het VP aangesloten organisaties

Algemene Vereniging Oud-personeel van de Koninklijke Marine (AVOM)

Siersteenlaan 468-41, 9743 ES Groningen

tel: 050-5775818, fax: 050-5770126

website: www.avom.nl

Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers (BNMO)

Postbus 125, 3940 AC Doorn

tel: 0343-474110, fax: 0343-474114

e-mail: bnmo@planet.nl; website: www.bnmo.nl

Bond van Oud-Stoottroepers en Stoottroepers (BOSS)

Ganzerik 8, 8255 KD Swifterbant

tel/fax: 0321-320436

e-mail: abutter@zonnet.nl; website: www.stoottroepers.nl

Bond van Wapenbroeders

Postbus 93, 3940 AB Doorn

tel: 0343-413718; fax: 0343-477873

e-mail: bvw_doorn@hetnet.nl; website: www.bondvanwapenbroeders.nl

Commandostichting

Postbus 5011, 4700 KA Roosendaal

tel: 013-8504594

e-mail: cdstichting@korpscommandotroepen.nl

website: www.korpscommandotroepen.nl

Contact Oud Mariniers (COM)

Stappenland 2a, 1796 BD De Koog

tel: 0222-317970

e-mail: nicoerwich@hetnet.nl; website: www.contactoudmariniers.com

Federatie van Verenigingen van Indië-militairen

Bijdamweg 8, 7351 AR Hoenderloo

tel: 055-3781404

e-mail: fim@veteranen.nl

Koninklijke Vereniging van Eervol ontslagen Officieren van de Nederlandse Krijgsmacht (KVEO)

Segbroeklaan 104, 2565 DN Den Haag

tel: 070-3617901, fax: 070-3925701

e-mail: kveo@kpn.officedsl.nl; website: www.kveo.nl

Koninklijke Vereniging van Marine Officieren (KVMO)

Wassenaarseweg 2B, 2596 CH Den Haag

tel: 070-3839504, fax: 070-3835911

e-mail: info@kvmo.nl; website: www.kvmo.nl

Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserve Officieren (KVNRO)

Wassenaarseweg 2A, 2596 CH Den Haag

tel: 070-3162940, fax: 070-3824778

e-mail: bureau@kvnro.nl; website: www.kvnro.nl

Nederlandse Officieren Vereniging (NOV)

Ametisthorst 20, 2592 HN Den Haag

tel: 070-3155147, fax: 070-3818501

e-mail: nov@nov-officieren.nl; website: www.nov-officieren.nl

Nederlandse Unifil Vereniging

Meerkoetweide 13

3993 EA Houten

tel: 030-6373364

e-mail: lverhoeven@veteranen.nl; website: www.unifilvereniging.nl

Netherlands Ex-Servicemen & Women's Association in Australia (NESWA)

9 Tarra Crescent, Dee Why NSW 2099, Australia

tel: 061-2-9971-7715, fax: 061-2-9981-3022

e-mail: avangrieken@ozemail.com.au

website (archieef): <http://nla.gov.au/nla.arc-35312>

Stichting Benteng

De Schild 23, 5481 NA Schijndel

tel: 073-5477631

e-mail: benteng@home.nl; website: www.benteng.nl

Stichting Federatie van Organisaties van Veteranen en Oud-Gedienden van de Militaire Luchtvaart
Middachten 14, 7339 JG Ugchelen
tel: 055-5413422

Stichting Koopvaardijpersoneel 1940-1945
Meeuwensingel 114, 3121 XN Schiedam
tel: 010-2470570
e-mail: cap.tromp@planet.nl

Stichting Marechaussee Contact
Clement van Maasdijklaan 20A, 6816 TW Arnhem
tel: 026-4452724
e-mail: p.scholte@tiscali.nl; website: www.marechausseecontact.nl

Stichting Veteranen 5-5 RI
Van Essenstraat 89, 7203 DK Zutphen
tel: 0575-519424
e-mail: jansenv@veteranen.nl; website: <http://www.5-5-ri.mysites.nl>

Stichting Veteranen Reservisten
Postbus 4635, 4803 EP Breda

Unie van Nederlandse Veteranen
Van Hobokenhaven 63, 2993 HH Barendrecht
tel: 0180-611612
e-mail: k.orsel@veteranen.nl

Vakbond voor defensiepersoneel VBM/NOV
Ametisthorst 20, 2592 HN Den Haag
tel: 070-3155111, fax: 070-3837000
e-mail secretariaat: eo@vbmnov.nl; website: www.vbmnov.nl

Vereniging Draggers Militaire Dapperheidsonderscheidingen
Paterslaan 6A, 5701 NZ Helmond
tel: 0492-528454 of 06-44706684, fax: 010-4510582
e-mail: wjf.elgers@veteranen.nl

Vereniging Huzaren van Boreel
Postbus 3003, 3800 DA Amersfoort

Vereniging Jonge Veteranen
van Limburgstirumlaan 15, 1781 VA Den Helder
tel: 06-29066669
e-mail: secretaris@jongeveteranen.com; website: www.jongeveteranen.com

Vereniging Logistiek Reünie Contact/Aan- en Afvoertroepen/Intendance e.a.
Paladijnenweg 491, 3813 KD Amersfoort
tel/fax: 033-4723512
e-mail: jpeer@hetnet.nl; website: www.lrc-kontakt.com

Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962
Maasbandijk 11, 5331 KB Kerkdriel
tel: 0418-633475
e-mail: info@vnngm.nl; website: www.vnngm.nl

Vereniging Oud-Leden 1 (NL) UN Signal Battalion
L. Springerlaan 27, 7425 AA Deventer
e-mail: secretaris@signalbn.nl; website: www.signalbn.nl

Vereniging van Ex- en Actief dienende Vrouwelijke Militairen der Koninklijke
Marine
Distelweg 59, 2215 DS Voorhout
Tel: 0252-233304
e-mail: secretaris@ex-actkm.nl; website: www.marva.nl of www.ex-actkm.nl

Vereniging van OVW'ers Engeland/Schotland 1940-1947
Westdijk 3, 3244 BM Nieuwe Tonge
tel/fax: 0187-651447
e-mail: ljcvalphen@prettel.nl

Vereniging van Oud-Korea Strijders (VOKS)
Kruisstraat 36, 6006 ZL Weert
tel: 0495-536604, fax: 0495-549460
e-mail: voxvoks@tiscali.nl; website: www.voxvoks.nl

VOMI-Nederland

Van Hobokenhaven 63, 2993 HH Barendrecht

tel: 0180-611612, fax: 0180-623580

e-mail: k.orsel@veteranen.nl; website: www.vomi-nederland.nl

Vereniging van Oud-Pontonniers en Torpedisten

Penant 25, 1834 TK Alkmaar

tel: 072-5614071

e-mail: haandenj@tiscali.nl; website: www.members.lycos.nl/vopet

Vereniging van Oud-Strijders van de Indië-Bataljons van het Garde Regiment Prinses Irene

Nic. Beetsstraat 29, 6901 LW Zevenaar

tel: 0316-524002

e-mail: wg.terhorst@chello.nl

Vereniging van Oud-Strijders van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene

Noordsingel 23, 4611 SB Bergen op Zoom

tel/fax: 0164-241119

e-mail: f.van.der.meeren@home.nl

Vereniging van Vrouwelijke Militairen Koninklijke Landmacht

Waterlelie 19, 2631 DE Nootdorp

tel: 015-3107667/7697

e-mail: w.lerutte@freeler.nl

Vereniging Veteranen Vredesmissies van het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene

Laan van Evertswaard 47, 4617 LH Bergen op Zoom

tel: 0164-248831

e-mail: vvgfpi@home.nl; website: www.vvgfpi.nl

Vereniging Veteranen Grenadiers en Jagers

secretariaat: Postbus 9, 6732 ZG Harskamp

tel: 0318-454010

e-mail: sgj@garderegimentgrenadiersenjagers.nl

website: www.garderegimentgrenadiersenjagers.nl

Veteranen Limburgse Jagers

Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick

tel: 0475-492868, e-mail: wimpijpers@planet.nl

5.3 Militaire vakbonden en belangenverenigingen

ACOM Algemene Christelijke Organisatie Militairen

Postbus 290, 3830 AG Leusden

tel: 033-4953020, fax: 033-4953005

e-mail: info@acom-cnrv.nl; website: www.acom-cnrv.nl

AFMP/FNV Algemene Federatie Militair Personeel

Postbus 157, 3446 GP Woerden

tel: 0348-487050; fax: 0348-487051

e-mail: afmp@afmp.nl; website: www.afmp-fnv.nl

AVRM Algemene Vereniging van Reserve Militairen

p/a staf KMar District Zuid

Hervenplein 1, 5232 JE 's-Hertogenbosch

tel: 06-50611833, e-mail: secretaris@avrm.nl; website: www.avrm.nl

BBTV Vakbond voor BBT-ers

Postbus 93037, 2509 AA Den Haag

tel: 070-3155111, fax: 070-3839840, website: www.bbtv.nl

FNV Veteranen

Postbus 157, 3440 AD Woerden

tel: 0348-487050, e-mail: veteranen@afmp.nl; www.afmp-fnv.nl/veteranen

FVNO Federatie van Nederlandse Officieren

Wassenaarseweg 2, 2596 CH Den Haag

tel: 070-3839504, fax: 070-3835911

e-mail: info@fvno.nl; website: www.fvno.nl

KVMO Koninklijke Vereniging van Marine Officieren

Wassenaarseweg 2B, 2596 CH Den Haag

tel: 070-3839504, fax: 070-3835911

e-mail: info@kvmo.nl; website: www.kvmo.nl

KVNRO Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserve Officieren
Wassenaarseweg 2A, 2596 CH Den Haag
tel: 070-3162940, fax: 070-3824778
e-mail: bureau@kvnro.nl; website: www.kvnro.nl

Marechausseevereniging

Postbus 157, 3440 AD Woerden
tel: 0348-487050; fax: 0348-487051
e-mail: secretaris@marechausseevereniging.nl
website: www.marechausseevereniging.nl

VBM/NOV vakbond voor defensiepersoneel

Ametisthorst 20, 2592 HN Den Haag
tel: 070-3155111, fax: 070-3837000
e-mail (secretariat): eo@vbmnov.nl; website: www.vbmnov.nl

Stichting Erfgoed VVDM

Postbus 85746, 2508 CK Den Haag

Stichting Koopvaardijpersoneel 1940-1945

Meeuwensingel 114, 3121 XN Schiedam
tel: 010-2470570, e-mail: cap.tromp@planet.nl

Contactgroep Ex-Krijgsgevangenen

Busken Huëtlaan 35, 3842 CR Harderwijk
tel/fax: 0341-413426
e-mail: meer-schmidt43@zonnet.nl

6 MINISTERIE VAN DEFENSIE

6.1 Wie maakt het beleid?

De minister van Defensie is eindverantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling rond oude en jonge militaire veteranen. Overige categorieën, zoals bijvoorbeeld het vaarplichtig koopvaardijpersoneel, kunnen als ze vragen op dit gebied hebben het beste contact opnemen met het Veteraneninstituut.

Ministerie van Defensie

Binnen de afdeling Hoofd Directie Personeel (HDP) van het ministerie van Defensie opereert het Bureau Veteranenbeleid. De medewerkers van dit Bureau houden zich bezig met het beleid en de beleidsontwikkeling ten aanzien van jonge en oude veteranen. Onderwerpen die daarbij aan de orde komen zijn onder meer (na)zorg voor veteranen, monumenten, uitkeringsregelingen en reüniefaciliteiten.

Afhankelijk van uw vraag (t.a.v. het beleid) kunt u de medewerkers van het bureau bereiken via onderstaand postadres:

Ministerie van Defensie

HDP/Bureau Veteranenbeleid

Postbus 20701, 2500 ES Den Haag

Individuele wensen en verzoeken die betrekking hebben op de uitwerking van bovengenoemde thema's kunnen in beginsel via het Veteraneninstituut in behandeling worden genomen (zie 1.2).

6.2 Defensievoorlichtingscentrum

In het Defensievoorlichtingscentrum vindt u een uitgebreid assortiment aan boeken en tijdschriften (waaronder Checkpoint) en een vast bestand aan beleidsstukken. In de Defensieshop kunt u terecht voor de aankoop van diverse Defensieartikelen, zoals stropdassen, dasspelden, manchetknopen, caps, boeken en cd's.

Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 09.00 tot 12.00 uur en 13.00 tot 16.00 uur.

Defensievoorlichtingscentrum

Binckhorstlaan 135, 2516 BA Den Haag

Postbus 20730, 2500 ES Den Haag

tel: 070-3396061

e-mail: defensievoorlichting@mindef.nl

website: www.mindef.nl/service/voorlichtingscentrum/index.aspx

6.3 Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht/ Inspecteur der Veteranen

Om in ruime mate en op passende wijze zijn belangstelling bij speciale aangelegenheden met betrekking tot veteranen te kunnen laten blijken, is door de minister van Defensie een speciale representant aangesteld: de Inspecteur der Veteranen. Deze functie wordt vervuld door de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (IGK), die in zijn werk wordt bijgestaan door een staf van officieren afkomstig uit alle krijgsmachtgeledingen. Naast ceremoniële activiteiten richt het werk van de Inspecteur der Veteranen zich met name op belangenbehartiging.

Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht/Inspecteur der Veteranen

De Zwaluwenberg

Utrechtseweg 225, 1213 TR Hilversum

tel: 035-5776633

e-mail: igk@mindef.nl; website: www.mindef.nl/ministerie/igk/index.html

6.4 Bureau Registratie en Informatie Ontslagen Personeel (BRIOP)

Het Bureau Registratie en Informatie Ontslagen Personeel (BRIOP) heeft tot taak het beheren, bewaren en het op termijn vernietigen van persoonsgegevens van alle ontslagen c.q. niet meer mobilisabele militairen en burgers. Ook het verstrekken van persoonsgegevens ten behoeve van o.a. geschiedschrijving of een promotieonderzoek behoort tot de taak van dit bureau.

Bij ontslag van een militair worden de registratiegegevens door de krijgsmachtdelen overgedragen. De gegevens over de loopbaan van de ontslagen militair worden op microfilm ontvangen. Naast de personeelsgegevens van militairen beschikt het BRIOP over specifieke personeelsbe-

standen van de jaren rond de Tweede Wereldoorlog. Het BRIOP valt onder het Dienstencentrum Documentaire Informatie (DCDI). Zonder afspraak is het niet mogelijk de archiefruimtes te bezoeken.

BRIOP

Kosterbeemden 45, 6461 EA Kerkrade
Postbus 7.000, 6460 NC Kerkrade
tel: 045-5469647
e-mail: g.vd.horst@mindef.nl
website: www.cdc.nl/daric/organisatie/briop.html

6.5 Kleding en Persoonlijke Uitrusting bedrijf (KPU-bedrijf)

Postactieven of gewezen militairen kunnen kleding bij het Kleding en Persoonlijke Uitrusting (KPU)-bedrijf kopen als ze minstens 15 jaar beroeps- of reservemilitair zijn geweest. Dit kooprecht geldt alleen voor onderdelen van het uniform dat als laatste voor het ontslag is gedragen. Bij aanmelding moet u een kopie meesturen van bewijsstukken waaruit blijkt dat u minstens 15 jaar tot het beroeps- of reservepersoneel heeft behoord. Veteranen hebben daarnaast kooprecht op het zogeheten veteranenpakket. Hiervoor moet u bij aanmelding een kopie van uw veteranenpas meezenden. Het KPU-bedrijf is geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 12.00 uur.

KPU-bedrijf

Het Zeisterspoor 10, 3769 AP Soesterberg
tel: 0800-2358400; 0031 334228728 (vanuit het buitenland)

6.6 Handleiding Nabestaanden

De Handleiding Nabestaanden is een wegwijzer in zaken die op nabestaanden afkomen na een sterfgeval. De handleiding kan worden aangevraagd bij de staf of regiokantoren van het dienstencentrum Bedrijfsmaatschappelijk Werk (voor adressen zie 9.6) of worden gedownload via de internetsite http://www.cdc.nl/images/3_3582.doc

7 PENSIOENEN, UITKERINGEN EN VOORZIENINGEN

7.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een aantal regelingen genoemd dat voor veteranen van belang kan zijn. Het gaat daarbij met name om die regelingen op grond waarvan zij eventuele rechten kunnen ontlenen en dat zijn:

Voor de pensioenen:

- Het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds), voor wat betreft de pensioenrechten van de veteraan zelf.
- Het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP voor wat betreft pensioenrechten van de nabestaanden van een veteraan.
- Het Besluit aanvullende arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsvoorzieningen militairen voor de veteraan die al of niet tengevolge van de uitoefening van de militaire dienst arbeidsongeschikt dan wel invalide is geworden, tot het moment dat hij 65 jaar is geworden.
- Het Besluit bijzondere militaire pensioenen. Dit is voor de invalide militair van 65 jaar en ouder en de nabestaanden, mits de invaliditeit en het overlijden (bij een beroepsmilitair) te wijten is aan de uitoefening van de militaire dienst.

Voor wat betreft een steeds kleiner wordende groep veteranen:

- De wetgeving voor oorlogsgetroffenen en vervolgingsslachtoffers.
- De pensioenwetgeving voor hen die alleen bij het KNIL hebben gediend.

Bij de korte behandeling van elk onderwerp is aangegeven waar een aanvraag kan worden ingediend c.q. uitgebreidere informatie kan worden verkregen.

7.2 Pensioenen voor Beroepsmilitairen Onbepaalde Tijd (BOT)

Was het tot 1 juni 2001 nog zo dat de militaire pensioenen voor de militair/veteraan en nabestaanden daarvan in eigen militaire wetgeving waren verankerd, dan moet nu worden gezegd dat dit voor de 'normale' ouderdomspensioenen en nabestaandenpensioenen niet meer het geval is. Deze militaire ouderdoms- en nabestaandenpensioenen vallen nu rechtstreeks onder het ABP en zijn in het ABP-Pensioenreglement geregeld. De

‘normale’ ouderdoms- en nabestaandenpensioenen zijn daarbij op gelijke wijze geregeld als de vergelijkbare aanspraken voor het overige overheids-personeel. Een belangrijke uitzondering is wél dat voor het niet militaire overheidspersoneel sinds 1 januari 2004 een middelloonregeling geldt, terwijl de aanspraken van militairen op het eindloonstelsel gebaseerd blijven. In dit kader is het ook van belang dat de FPU (Flexibel Pensioen en Uittreden)-regeling zoals die voor het burgerlijk overheidspersoneel geldt niet op de militair van toepassing is. Die heeft als BOT-militair bij leeftijdsontslag recht op een uitkering ingevolge de Uitkeringswet Gewezen Militairen (UGM). Die uitkering wordt op 65-jarige leeftijd beëindigd. Aansluitend gaat het ouderdomspensioen in. In feite komt dit neer op een opbouw van 1.75% per dienstjaar (tijdens UGM-periode geldt halve opbouw) en wordt het verder berekend naar het salaris over het voorgaande jaar, waarvan eerst de ‘franchise’ wordt afgetrokken. Die franchise is het bedrag waarover geen pensioenpremie wordt betaald en heeft, nu nog, een koppeling met de Algemene Ouderdomswet (AOW). Gezegd kan dus worden dat men over de franchise geen ouderdomspensioen krijgt en dat daarvoor in de plaats de AOW wordt verstrekt. Er bestaan nog specifieke Defensieregelingen voor diegenen die een invaliditeits- of arbeidsongeschiktheidspensioen krijgen en voor hen die een nabestaandenpensioen ontvangen als gevolg van een overlijden in relatie tot de dienst. Meer informatie hierover vindt u in 7.6.

ABP Pensioenen, Businessunit Service Pensioengerechtigden

Postbus 4804, 6401 JL Heerlen

tel: 045-5798176

7.3 Pensioenen voor Beroepsmilitairen Bepaalde Tijd (BBT)

Voor de BBT-militair geldt dat hij/zij ook pensioen opbouwt bij het ABP. Voor hem/haar bestaan twee mogelijkheden met betrekking tot dat pensioen:

- Hij/zij kan bij dienstverlating dat opgebouwde pensioen bij het ABP laten staan tot hij/zij recht krijgt op dat ouderdomspensioen (65-jarige leeftijd) en heeft dan vaak te maken met een zogenoemde pensioenbreuk.
- Hij/zij kan de bij dienstverlating opgebouwde pensioenrechten laten overnemen door het pensioenfonds van zijn/haar nieuwe werkgever (waarde-overdracht door het ABP en waarde-overname door het nieuwe pensioenfonds). Er ontstaat dan in principe geen pensioenbreuk!

7.4 Waardeovername en -overdracht van pensioenen

De procedure voor de waardeovername/waardeoverdracht is geregeld in de Pensioen- en Spaarfondsenwet en komt in het kort neer op het volgende:

- Binnen twee maanden nadat hij/zij is opgenomen in het nieuwe pensioenfonds (dus direct na het aanvaarden van de nieuwe baan) vraagt de gewezen militair aan dat nieuwe fonds (dus niet aan de werkgever) om het bij het ABP opgebouwde pensioen over te nemen van het ABP.
- Door het nieuwe pensioenfonds wordt een opgave van de over te dragen pensioenrechten aan het ABP gevraagd.
- De betrokkene krijgt daarna zo spoedig mogelijk bericht van zijn/haar nieuwe pensioenfonds hoeveel de waarde van de ABP-aanspraak bij het nieuwe fonds is (offerte).
- De betrokkene moet dan binnen twee maanden aan het nieuwe pensioenfonds berichten of hij/zij akkoord gaat met de waardeovername door het nieuwe fonds. Voor alle duidelijkheid zij nog vermeld dat na waardeoverdracht door het oude pensioenfonds er geen aanspraken meer op dat oude fonds bestaan.

De hierboven beschreven mogelijkheid bestaat uiteraard ook voor de BOT-militair die voortijdig de militaire dienst verlaat. De procedure is gelijk.

ABP Pensioenen

Postbus 4806, 6401 JL Heerlen
klantenservice tel: 045-5796070

7.5 WIA en Militair Invaliditeitspensioen (IP)

Per 1 januari 2006 is de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) vervangen door de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). Naast de WAO tot 2006 en de WIA thans bestaan voor de gewezen militair aanvullende bovenwettelijke regelingen op grond van het Besluit aanvullende arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsvoorzieningen militairen (zoals het arbeidsongeschiktheidspensioen en het invaliditeitspensioen) en de Suppletieregeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten sector

Defensie. Op deze laatste uitkering worden andere inkomsten uit arbeid gekort. In de Pensioenkamer zijn door sociale partners in december 2005 afspraken gemaakt over een voorlopige uitvoering van de bovenwettelijke regelingen naast de WIA. Gekozen is voor een uitkomst die materieel gelijk is aan die van het WAO/IP-regime.

Deze afspraken zijn per 1 juli 2006 voor het burgeroverheidspersoneel definitief gemaakt. Defensie heeft eind 2006 bepaald hoe de in de Pensioenkamer voor het overheidspersoneel gemaakte afspraken doorwerken naar de gewezen militairen die 'in en door de dienst' invalide zijn geworden.

Naar verwachting zullen deze afspraken medio 2009 worden gerealiseerd via een wijziging van het Besluit aanvullende arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsvoorzieningen militairen.

Zodra de militair die 'in en door de dienst' invalide is geworden de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, krijgt hij/zij het pensioen op grond van het Besluit bijzondere militaire pensioenen.

Voor wat betreft toename van de klachten geldt dat de betrokkene bij het serviceteam, dat bij ABP is belast met de uitvoering van de pensioenen, een aanvraag voor een herkeuring kan indienen teneinde een hoger pensioen te krijgen. Voor wat betreft diegenen die al voor 1966 zijn ontslagen geldt dat zij ook na hun 65e jaar voor een dergelijke herkeuring en dus verho-

ging in aanmerking kunnen komen. Voor diegenen die na 1 januari 1966 zijn ontslagen en een dergelijk pensioen hebben ontvangen geldt dat de eventuele verhoging/herkeuring slechts tot de leeftijd van 65 jaar kan worden aangevraagd.

Voor de gewezen militair die is afgekeurd zonder dat er verband bestaat tussen zijn aandoening en de militaire dienst geldt dat zijn arbeidsongeschiktheidspensioen op zijn 65e jaar wordt beëindigd. Hierop aansluitend gaat het ouderdompensioen in op basis van het ABP Pensioenreglement. De hoogte hiervan is mede afhankelijk van de tijd gedurende welke arbeidsongeschiktheidspensioen is ontvangen en van het daarbij vastgestelde percentage arbeidsongeschiktheid.

Uitvoering Werknemers Verzekeringen (UWV)

Postbus 4949, 6401 JS Heerlen

tel: 0900-9294. Vanuit het buitenland: 0031-113-750350

ABP Pensioenen, Businessunit Bijzondere Regelingen Defensie

serviceteam Invaliditeitspensioenen

Postbus 4490, 6401 CZ Heerlen

tel: 045-5798191

7.6 Voorzieningenregeling voor militaire oorlogs- en diensslachtoffers

De geïnvalideerde militair met een dienstverbandaandoening kan in aanmerking komen voor een voorziening ter verbetering van zijn leefomstandigheden. Hij/zij kan dan in aanmerking worden gebracht voor een voorziening op grond van de Voorzieningenregeling voor militaire oorlogs- en diensslachtoffers. Uiteraard is het zo dat de eventuele aangevraagde voorziening verband moet houden met de invaliditeit met dienstverband. De militair die een dienstverbandaandoening heeft op grond waarvan hij wel arbeidsongeschikt is maar niet invalide valt niet onder deze regeling.

De aanvraag voor een dergelijke voorziening dient ook bij de Businessunit Bijzondere Regelingen Defensie van het ABP te worden gedaan. De Voorziening op grond van genoemde regeling is een plus op voor alle Nederlanders geldende regelingen voor voorzieningen zoals die door de gemeenten worden uitgevoerd.

ABP Pensioenen, Businessunit Bijzondere Regelingen Defensie
serviceteam Voorzieningen
Postbus 4490, 6401 CZ Heerlen
tel: 045-5798193

7.7 Bijzondere Wetgeving Oorlogsgetroffenen, Vervolgingslachtoffers en KNIL-pensioenen

Deze wetten en de daaruit voortkomende uitkeringen zijn inmiddels allang toegekend, althans betrokkenen hebben er allang recht op. Het gaat immers om Wetgeving voor Oorlogsgetroffenen en Vervolgingslachtoffers en KNIL-pensioenen en mensen die recht hebben op deze pensioenen/uitkeringen zijn inmiddels immers allemaal wel al 65 jaar. Volledigheids-halve worden de adressen en telefoonnummers van de instanties vermeld die belast zijn met de uitvoering van deze wetten.

Wet Uitkering Vervolgingslachtoffers (WUV) en de Wet Uitkering Burger-Oorlogslachtoffers 1940-1945:

Raadskamer WUV van de Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR)

Postbus 9575, 2300 RB Leiden.

tel: 071-5356500

Wet Buitengewoon Pensioen Indisch Verzet, de Wet Buitengewoon Pensioen 1940-1945 en de Wet Buitengewoon Pensioen Zeelieden Oorlogslachtoffers:

Raadskamer Buitengewoon Pensioen van de Pensioen en Uitkeringsraad (PUR)

Postbus 4480, 6401 CZ Heerlen

tel: 045-5793290

KNIL-pensioenen:

Stichting Administratie Indonesische Pensioenen (SAIP)

Postbus 1263, 6400 BG Heerlen

tel: 045-5793058

8 ONDERSCHIEDINGEN EN ERETEKENS

8.1 Algemeen

In dit hoofdstuk volgt een overzicht van een aantal nog actuele Nederlandse militaire onderscheidingen en eretekens. De decoraties worden verleend door, namens of (mede) op voordracht van de minister van Defensie.

Een compleet overzicht van alle onderscheidingen is terug te vinden in het boek 'Onderscheidingen. Leidraad voor de decoraties van het Koninkrijk der Nederlanden' door mr. C.H. Evers (De Bataafsche Leeuw, Amsterdam 2001, ISBN: 978-90-670-7530-5, info: www.bataafscheleeuw.nl).

8.2 Overzicht van een aantal onderscheidingen en eretekens

Dapperheidsonderscheidingen

- *Militaire Willems-Orde (MWO)*

Een benoeming is het gevolg van een uitstekende daad van moed, beleid en trouw in de strijd. De Militaire Willems-Orde is de hoogste Nederlandse onderscheiding die voorrang heeft boven alle ridderorden en andere onderscheidingen en is tevens de hoogste dapperheids-onderscheiding.

- *Bronzen Leeuw*

Wordt verleend voor een bijzonder moedige en beleidvolle daad in de strijd tegenover de vijand.

- *Bronzen Kruis*

Wordt verleend voor een daad van moed of beleid tegenover de vijand.

- *Kruis van Verdienste*

Wordt verleend voor een daad van moed en beleid in verband met vijandelijke actie.

- *Vliegerkruis*

Wordt verleend voor een daad van initiatief, moed en volharding tegenover de vijand of in verband met vijandelijke actie, in een luchtvaartuig.

Eretekens voor deelname aan operaties onder oorlogs- of crisisonstandigheden

- *Mobilisatie-Oorlogskruis*

Voor werkelijke militaire dienst gedurende de periode 1939-1945, voor zover men niet reeds was gerechtigd tot het dragen van het Oorlogs-

Herinneringskruis (voor militaire dienst dan wel dienst bij de koopvaardij, visserij of burgerluchtvaart, gedurende de oorlog 1940-1945, buiten bezet gebied).

- *Ereteken voor Orde en Vrede*

Voor werkelijke militaire dienst (minimaal drie maanden) in het toenmalige Nederlands-Indië dan wel daaropvolgend Indonesië en aangrenzende zeegebieden in de periode 3 september 1945 – 4 juni 1951.

- *Kruis voor Recht en Vrijheid*

Voor deelname aan bij KB aangewezen militaire operaties - binnen en buiten VN-verband - voor de verdediging en bescherming van belangen van het Koninkrijk of voor de handhaving en bevordering van de internationale rechtsorde (voorbeeld: Korea 1950-1954).

- *Nieuw-Guinea Herinneringskruis*

Voor werkelijke militaire dienst (minimaal drie maanden) in voormalig Nederlands Nieuw-Guinea in de periode 28 december 1949 tot en met 23 november 1962.

- *Herinneringsmedaille Vredesoperaties*

Voor minimaal dertig dagen aaneengesloten deelnemen aan een vredesoperatie, binnen of buiten VN-verband.

- *Herinneringsmedaille voor Humanitaire Hulpverlening bij Rampen*

Voor deelname in militair verband aan daadwerkelijke hulpverlening in een door de minister van Defensie aangewezen rampgebied.

- *Kosovomedaille*

Voor deelname aan een aantal met name genoemde operaties in en rond Kosovo.

- Etc.

Ook kent Nederland het zogenoemde *Draaginsigne Gewonden*. Dit insigne kan worden toegekend aan militairen en vaerplichtige zeelieden die gewond zijn geraakt als gevolg van hun plichtsvulling onder oorlogsomstandigheden of daarmee overeenkomende situaties, inclusief internationale vredesmissies binnen en buiten het verband van de Verenigde Naties. Het vooronderzoek betreffende het Draaginsigne Gewonden voor zowel actief dienende militairen als veteranen wordt sinds juli 2008 uitgevoerd door de Centrale Adviescommissie Draaginsigne Gewonden. Een aanmeldingsformulier is verkrijgbaar bij het Veteraneninstituut.

Daarnaast kent Nederland sinds 20 januari 2003 het *Draaginsigne Veteranen*, een reversspeld die te dragen is op burgerkleding. Het insigne is bedoeld als een vorm van maatschappelijke erkenning én om de onderlinge band tussen veteranen te verstevigen. Alle geregistreerde veteranen – dus alle veteranenpashouders – ontvangen het Draaginsigne Veteranen automatisch per post. Postume verstrekking en verstrekking aan weduwen en overige nabestaanden vindt niet plaats. De verspreiding van het Draaginsigne Veteranen gebeurt in samenwerking met het Veteraneninstituut.

8.3 HDP/Decoratiebeleid & Toekenning Onderscheidingen

Voor nadere informatie over militaire onderscheidingen van de krijgsmacht kunt u zich wenden tot:

Ministerie van Defensie

HDP/Decoratiebeleid & Toekenning Onderscheidingen

Postbus 20703, 2500 ES Den Haag

tel: 070-3397025

Daarnaast kunt u voor vragen of inlichtingen terecht bij de firma Van Wielik B.V., een particulier bedrijf dat onderscheidingstekens opmaakt volgens officiële normen.

Van Wielik B.V.

Kneuterdijk 2 B, 2514 EN Den Haag

tel: 070-3462196

9 DIENSTEN EN HULPVERLENING BUITEN HET VETERANENINSTITUUT

9.1 Stichting Cogis

De Stichting Cogis is een samenwerkingsverband tussen de voormalige Stichting ICODO, de Stichting Centrum '45 en Stichting Sinai Centrum. In januari 2005 is ICODO volledig opgegaan in de Stichting Cogis. Cogis heeft ten doel het verzamelen, ontwikkelen en verbreiden van kennis en het geven van beleidsadviezen over de gevolgen van vervolging, oorlog en geweld voor individuele personen, hun omgeving en de samenleving als geheel, alsmede over de behandeling en bejegening van geweldsgetroffenen.

Oorlogsgetroffenen, hun partners en kinderen kunnen bij Cogis terecht met vragen op het terrein van zowel de wetten en uitkeringen voor oorlogsgetroffenen als de mogelijkheden voor de juiste hulpverlening bij psychische problemen. Vragen worden behandeld door gespecialiseerde maatschappelijk werkers. Zij beschikken over een landelijk netwerk van gespecialiseerde advocaten en psychotherapeuten. Cogis bemiddelt naar hulpverlening op een breed terrein: van vrijwilligersorganisaties en zelfhulpgroepen tot psychiaters en herstellingsoorden. Zowel professionele als vrijwillige hulpverleners kunnen bij Cogis terecht voor o.a. informatie, advies en cursussen. In de Cogis Bibliotheek is uitgebreide documentatie te vinden (zie 13.4).

Stichting Cogis

Churchillaan 11, 4e etage, 3527 GV Utrecht
tel: 030-2968000, fax: 030-2968039
e-mail: info@cogis.nl; website: www.cogis.nl

9.2 Stichting Centrum '45

Stichting Centrum '45 is het landelijk centrum voor specialistische diagnostiek en behandeling van psychotraumaklachten als gevolg van vervolging, oorlog en geweld. Oud-militairen zijn sinds 1991 een van de doelgroepen van Stichting Centrum '45. Alle afdelingen kliniek, dagkliniek en polikliniek bieden een behandelaanbod voor veteranen. Veteranen kunnen gebruikmaken van het reguliere behandelaanbod: groepsbehandeling, individuele behandelingen, gesprekken met echt-

paren of gesprekken met gezinnen. Daarnaast zijn er voor veteranen speciale groepsgerichte programma's ontwikkeld. Deze zijn er voor oudere veteranen (1940-1945, Nederlands-Indië, Korea of Nieuw-Guinea) en voor veteranen van vredesmissies (o.a. Libanon, Cambodja, Bosnië, Afghanistan).

De klachten van veteranen hangen samen met traumatische ervaringen tijdens de dienst. Bij sommige veteranen kunnen eveneens angstige ervaringen buiten de diensttijd een rol spelen.

Klachten

- Slaapproblemen met nachtmerries.
- Herbeleving overdag van angstige ervaringen.
- Overmatige alertheid.
- Zich onverschillig voelen.
- Woede-uitbarstingen.
- Zich onbegrepen en miskend voelen.
- Schuld- en schaamtegevoelens.
- Huwelijks- en relatieproblemen.
- Overmatig drank- of drugsgebruik.

Behandelaanbod

Voor veteranen van vredesmissies zijn er groepsgerichte dagprogramma's. Het programma is iedere week één dag (ca. 09.00-16.00 uur). Dit programma bestaat uit groepspsychotherapie, sociale vaardigheidstraining, creatieve, lichaams- en bewegingstherapie. Verder zijn er bijeenkomsten waarbij familieleden bij de behandeling worden betrokken.

Voor oudere veteranen zijn er onder meer een begeleidingsgroep, groeps- en individuele gesprekken in de polikliniek en gesprekken voor partners, echt)paren en gezinnen.

In crisissituaties of bij ernstige problemen is tijdelijke opname in de kliniek mogelijk.

Veteranen en/of verwijzers kunnen iedere werkdag tussen 10.00 en 12.30 uur contact opnemen tijdens het telefonisch spreekuur, tel: 0800-2245245.

Voor overige vragen over behandelingsmogelijkheden voor veteranen en voor het toezenden van informatiemateriaal kunt u contact opnemen met

de heer A.A.M. Oostveen, contactpersoon namens het Veteranenteam (e-mail: a.oostveen@centrum45.nl).

Stichting Centrum '45

t.a.v. het Veteranenteam

Rijnzichtweg 35, 2342 AX Oegstgeest

tel: 071-5191500, fax: 071-5157232

e-mail: mail@centrum45.nl; website: www.centrum45.nl

9.3 Sinai Centrum

Het Sinai Centrum is een joodse instelling voor geestelijke gezondheidszorg en gespecialiseerd in de behandeling van psychotrauma. Deze expertise wordt expliciet ter beschikking gesteld aan alle Nederlanders die daarvan gebruik willen maken. Het Sinai Centrum heeft vestigingen in Amsterdam en Amersfoort en regiovestigingen in Groningen, Enschede, Eindhoven, Rotterdam en Den Haag. Het Sinai Centrum biedt poliklinische hulp, deeltijdbehandeling en klinische behandeling m.n. gericht op behandeling van klachten t.g.v. psychotrauma. Ook partners en kinderen van slachtoffers van posttraumatische stress stoornissen kunnen voor begeleiding en/of hulp terecht.

Doelgroep

- Joodse Nederlanders, joodse immigranten, oorlogsgetroffenen (joods, Indisch, burger-, verzetsdeelnemers) uit de periode van de Tweede Wereldoorlog in Europa en Azië, hun partners en kinderen.
- Getraumatiseerden door recenter georganiseerd geweld of systematische vervolging (m.n. vluchtelingen).
- Ex-KNIL-militairen, (Indië)veteranen) zij die zijn uitgezonden in het kader van de politionele acties of het Nieuw Guinea-conflict en hun gezinsleden.
- 'Jonge veteranen' (o.a. Libanon, Cambodja, voormalig Joegoslavië, Irak en Afghanistan).

Verwijsprocedure

Via de telefonische spreekuren op werkdagen 09.30-11.30 uur en 13.00-16.00 uur. Patiënten kunnen zichzelf aanmelden of kunnen door hun verwijzer worden aangemeld. De 'causaliteitsvraag' als zodanig is

voor de verwijzing niet doorslaggevend: verwijzer en/of patiënt hoeven niet per se een directe relatie te zien tussen klachten en problematiek enerzijds, en traumatische ervaringen tijdens de uitzendingen anderzijds. De consulent van het Veteraneninstituut kan het telefonisch spreekuur ook gebruiken voor ander overleg met een behandelaar in geval van twijfel over een verwijzing.

Sinai Centrum Amstelveen

Laan van de Helende Meesters 2

1186 AM Amstelveen

Postbus 2063, 1180 EB Amstelveen

tel: 020-5457200

e-mail: info@sinaicentrum.nl; website: www.sinai.nl

Sinai Centrum Amersfoort

Berkenweg 7, 3818 LA Amersfoort

Postbus 223, 3800 AE Amersfoort

tel: 033-2533555

e-mail: info@sinaicentrum.nl; website: www.sinai.nl

9.4 Diensten Geestelijke Verzorging – Netwerk Veteranen

De Diensten Geestelijke Verzorging hebben een netwerk van geestelijk verzorgers. De bij dit netwerk aangesloten geestelijk verzorgers hebben zelf gewerkt in oorlogsgebied of hebben deelgenomen aan één of meerdere (vrede-)missies.

Veteranen (jong en oud) die voor een vertrouwelijk gesprek of een andere dienst een beroep willen doen op een aalmoezenier, predikant of humanistisch raadsman, kunnen met een geestelijk verzorger van het netwerk in contact worden gebracht door de coördinator van de Geestelijke Verzorging Veteranenzorg. Dit geldt ook voor partners en familieleden.

De coördinator GV is aalmoezenier M. Lieshout.

Binnen de regio's van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg (MGGZ; zie 9.7) werkt ook een geestelijk verzorger Veteranenzorg.

Bureau Geestelijke Verzorging
Veteraneninstituut
Postbus 125, 3940 AC Doorn
tel: 0343-474147; fax: 0343-474114
e-mail: m.lieshout@veteraneninstituut.nl

9.5 Stichting 1940-1945

De Stichting 1940-1945 bestaat uit de gefuseerde Stichting Burger Oorlogsgetroffenen en de Stichting 1940-1945. De voornaamste reden om de krachten te bundelen was het steeds kleiner worden van de doelgroepen van beide organisaties. Door het samengaan wordt de dienstverlening aan alle oorlogsgetroffenen voor langere tijd gewaarborgd.

De nieuwe Stichting 1940-1945 richt zich vooral op:

- Sociale dienstverlening, zoals het organiseren van contactdagen en het uitgeven van een contactblad, dit uiteraard met ondersteuning van de vele vrijwilligers.
- Materiële zorg, bestaande uit het begeleiden van aanvragen in het kader van de wetgeving voor oorlogsgetroffenen en het uitbetalen van buitengewone pensioenen.
- Informatie verstrekken en vragen beantwoorden van leden van de doelgroepen.
- Juridische ondersteuning bij bezwaar- en beroepsprocedures.

De uitvoering van het maatschappelijk werk is sinds de fusie overgedragen aan zes instellingen voor Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) met een speciale afdeling voor oorlogsgetroffenen en hun nabestaanden.

Stichting 1940-1945

Nienoord 10, 1112 XG Diemen
Postbus 12288, 1100 AG Amsterdam Zuidoost
tel: 020-6601945, fax: 020-6601975
e-mail: info@st4045.nl; website: www.st4045.nl

Specifieke militaire hulpverlening

9.6 Dienstencentrum Bedrijfsmaatschappelijk Werk

Het dienstencentrum Bedrijfsmaatschappelijk Werk (DC BMW) levert bedrijfsmaatschappelijk werk voor alle personeelsleden van Defensie - zowel militairen als burgers - en hun gezinsleden. Ook signaleert het DC BMW knelpunten en adviseert commandanten, waardoor mogelijke problemen voorkomen kunnen worden. Daarnaast zijn er ook bijzondere taken, zoals de zorg rondom uitzendingen, veteranenzorg samen met het Veteraneninstituut en de gezinsverzorging.

Dienstslachtoffers kunnen ook na hun dienstverlating een beroep doen op het DC BMW.

In crisissituaties kunt u 24 uur per dag contact opnemen met een bedrijfsmaatschappelijk werker via de Hulpverleningslijn Defensie: 0900-415555.

Het DC BMW bestaat uit een staf en zes regiokantoren.

Staf DC BMW

Frederikkazerne gebouw 107, Van der Burchlaan 31, 2597 PC Den Haag
Postbus 90701, 2509 LS Den Haag
tel: 070-3164496, fax: 070-3165810
website: www.cdc.nl/mdd

Regiokantoor Noord

JWF Kazerne gebouw 110, Balkenweg 3, 9405 CC Assen
Postbus 113, 9400 AC Assen
tel: 0592-323600, fax: 0592-323601
Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur

Regiokantoor Oost

Otterloseweg 45, 6732 BR Harskamp
Postbus 9012, 6710 HC Ede
tel: 0318-454415, fax: 0318-454550
Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur

Regiokantoor Zuid

Flight Forum 1550, 5657 EZ Eindhoven
Postbus 90102, 5600 RA Eindhoven

tel: 040-2454255, fax: 040-2447990

Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30 tot 17.00 uur

Regiokantoor Noord West

Wezenstraat 8, 1781 GL Den Helder

Postbus 10000, 1780 CA Den Helder

tel: 0223-627027, fax: 0223-618444

Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur

Regiokantoor West

Lgen Knoopkazerne, Mineurslaan 500, 3521 AG Utrecht

Postbus 90011, 3509 AA Utrecht

tel: 030-2366422, fax: 030-2937224

Geopend van 08.00 tot 17.00 uur

CZM Carib

NAPO 401, 3509 VP Utrecht

tel: 0059-994-637451, fax: 0059-994-637496

Geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00 tot 15.00 uur (lokale tijd)

Curaçao

Marinebasis Parera, Gebouw Karel Doorman

Aruba

Marinierskazerne Savaneta, Gebouw Ziekenboeg

9.7 Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV)

In 2007 hebben achttien civiele en militaire zorginstellingen de handen ineen geslagen om de veteraan en zo nodig zijn of haar thuisfront zorg te bieden in een grotendeels landelijk dekkend netwerk. Uitgangspunten voor de inrichting van dit zorgsysteem zijn:

- Eén loket waar hulp gevraagd kan worden: het Centraal Aanmeldingspunt (CAP) van het Veteraneninstituut in Doorn. Vanaf dit punt wordt de veteraan verder het zorgnetwerk in begeleid.
- Hulp bieden zo dicht mogelijk bij huis.
- Goede kwaliteit van zorg.

- Beschikbaarheid van een breed aanbod van ‘getrapte’ of ketenzorg.
- Zo mogelijk de keuze bieden voor militaire of civiele hulpverlening
- Goede onderlinge afstemming
- Kennisuitwisseling

Drie militaire instellingen – het bedrijfsmaatschappelijk werk, de geestelijke verzorging en de militaire geestelijke gezondheidszorg - werken in het LZV samen met vijftien regionale en landelijke instellingen. Uiteraard is het zorgsysteem nog in ontwikkeling en zal door evaluaties en nauwere samenwerking worden gestreefd naar voortdurende verbetering en zo nodig uitbreiding.

9.8 Militaire Geestelijke Gezondheidszorg (MGGZ)

Naast algemeen psychologische en psychiatrische zorg aan militairen biedt de MGGZ mogelijkheid tot diagnostiek en behandeling van militairen en veteranen met uitzendinggerelateerde stoornissen waaronder ook (complex) posttraumatische stress stoornissen. De hulp aan jonge veteranen kan slechts geboden worden indien er samenhang wordt vastgesteld tussen aan uitzending gerelateerde (ernstige) ervaringen en de klachten of de stoornis. Bijvoorbeeld telkens terugkerende dromen of nachtmerries over schokkende ervaringen tijdens de uitzending, prikkelbaarheid, overmatige alertheid en schrikachtigheid. Wanneer de verstoring ernstiger wordt, kan dit zich zeer uiteenlopend manifesteren, soms zelfs pas vele jaren later. Verslavingsgedrag, depressieve en somatoforme klachten (lichamelijke klachten zonder fysiologische oorzaak), persoonlijkheids- en gedragsproblemen dienen ook in dit licht te worden gezien. Om de relatie met de uitzending goed vast te kunnen stellen wordt een uitgebreid intake traject doorlopen. Psychologische vragenlijsten kunnen deel uitmaken van dit traject. Ook kan een eventuele partner bij de intake betrokken worden.

Aanbod MGGZ

Verspreid over Nederland zijn er vier regionale behandelcentra: in Zwolle, Amsterdam, Utrecht en Eindhoven. Elk centrum beschikt over een gespecialiseerd team van psychiaters, psychologen, psychotherapeuten en maatschappelijk werkers. In Zwolle, Eindhoven en Amsterdam wordt alleen ambulante hulp verleend. In Utrecht kunt u daarnaast ook terecht

voor dagbehandeling, eventueel in combinatie met een klinische opname. De MGGZ beschikt verder over een kenniscentrum en een afdeling wetenschappelijk onderzoek. De onderzoeksafdeling houdt zich bezig met wetenschappelijk onderzoek naar uitzendgerelateerde stoornissen, in samenwerking met het UMC Utrecht (divisie hersenen) en de Universiteit Utrecht, faculteit psychologie.

Aanbod civiele instellingen

De regionale civiele instellingen die aangesloten zijn bij het LZV bieden eerste- en tweedelijns ambulante zorg voor veteranen. Centrum '45 (zie 9.2) en het Sinai Centrum (zie 9.3) bieden ook gespecialiseerde tweedelijnszorg.

Verwijsprocedure naar de MGGZ of regionale civiele instellingen

Veteranen die nog niet eerder in behandeling zijn geweest, maar behoefte hebben aan hulpverlening in welke vorm dan ook, kunnen het beste contact opnemen met het CAP. Bij aanmelding wordt een afspraak gemaakt met een maatschappelijk werker van het Veteraneninstituut. De maatschappelijk werker doet een eerste intakegesprek en kan, indien nodig, snel doorverwijzen naar een van de regiocentra van de MGGZ of naar een regionale civiele GGZ-instelling.

Normaliter wordt de intake besproken in het regionaal casuïstiek overleg door vertegenwoordigers van de militaire en civiele instellingen uit de regio. In het overleg wordt een zogeheten behandeladvies opgemaakt: naar welk zorginstituut (regionaal of centraal) de veteraan het beste kan worden doorverwezen. Overigens kunnen veteranen zelf aangeven of zij liever door militaire of door civiele hulpverleners willen worden geholpen. Het streven is om iedereen zo dicht mogelijk bij zijn of haar woonplaats te behandelen. Het kan uiteraard zo zijn dat gespecialiseerde tweedelijns behandeling niet in de betreffende regio voorhanden is, waardoor moet worden uitgeweken naar een andere regio.

Het behandeladvies wordt vervolgens uitgebreid met de veteraan (en indien gewenst met zijn partner) doorgesproken. De maatschappelijk werker zal dan met toestemming van de veteraan een verwijsbrief sturen met basisgegevens die belangrijk zijn om een vervolgtraject op te starten bij de MGGZ of bij een civiele instelling uit het LZV. Bij een erg ingewikkelde problematiek of als er meerdere instellingen bij de zorg betrokken zijn, krijgt de veteraan een zorgbegeleider toegewezen. Deze zorgbegeleider

fungeert als contactpersoon en begeleidt het hele zorgproces. Na verwijzing naar de MGGZ of een civiele GGZ-instelling volgt een uitgebreide intake. Daarin wordt onder meer gekeken naar de aard en ernst van de klachten, de relatie met de uitzending en de specifieke hulpvraag van de veteraan. Na afronding van deze intake volgt een (behandel)advies, dat met de veteraan zal worden doorgesproken.

MGGZ regiocentrum Midden

UMC afdeling Q, 3e verdieping, Heidelberglaan 100, 3584 CX Utrecht
Postbus 90.000, 3509 AA Utrecht
tel: 030-2502665

MGGZ regiocentrum Noord-Oost

Meppelerstraatweg 21, 8022 AE Zwolle
Postbus 9, 8090 AA Wezep
tel: 038-4545444

MGGZ regiocentrum Noord-West

Marinekazerne Amsterdam
Gebouw 27, Tweede verdieping
Kattenburgerstraat 7
1018 JA Amsterdam
tel: 020-5201534

MGGZ regiocentrum Zuid

Statenlaan 45-47
5223 LA 's-Hertogenbosch
tel: 073-6223200

9.9 Militair Revalidatie Centrum (MRC) Aardenburg

MRC Aardenburg is een door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport erkend revalidatiecentrum, het oudste in Nederland. Na verwijzing door een arts kunnen zowel militairen als burgers terecht voor behandeling. Indien nodig voorziet de Orthopedisch Instrumentmakerij van MRC Aardenburg in hoogwaardige kunst- en hulpmiddelen (bijvoorbeeld prothesen, orthesen, korsetten, et cetera) die volledig zijn

afgestemd op de individuele behoefte van de revalidant. MRC Aardenburg werkt nauw samen met onder meer het Centraal Militair Hospitaal in Utrecht, militaire verwijzers uit de eerste lijn en burgerverwijzers.

MRC Aardenburg

Korte Molenweg 3, 3941 PW Doorn

Postbus 185, 3940 AD Doorn

tel: 0343-598445,

fax: 0343-598498 (directie) / 0343-474486 (medisch secretariaat)

e-mail: mrc@mindef.nl; website: www.mrc.nl

Overige dienstverlening

9.10 Gezamenlijke Militaire Fondsen (GMF)

De Stichting GMF is een overkoepelende organisatie van verschillende militaire fondsen (Fonds 1815, Prins Bernhard Stichting, Karel Doorman Fonds, Van Weerden Poelman Fonds en Stichting Eereschuld en Dankbaarheid). Zij stelt zich onder meer ten doel:

- Het bevorderen van de samenwerking tussen de verschillende fondsen en eventueel ook andere fondsen met een soortgelijke doelstelling.
- Voor zover nodig en mogelijk, geldelijke steun te verlenen aan oud-militairen en/of gezinnen en nagelaten betrekkingen.

Hulpvragen aan de Stichting GMF verlopen via het Hoofd Maatschappelijk Werk van het Veteraneninstituut, Postbus 125, 3940 AC Doorn.

Stichting Gezamenlijke Militaire Fondsen

Postbus 733, 1000 AS Amsterdam

tel: 020-5522708

e-mail: gmf@militairefondsen.nl; website: www.militairefondsen.nl

9.11 Militair Verzorgingshuis Bronbeek

Het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum (KTOMM) Bronbeek te Arnhem biedt huisvesting en verzorging aan gewezen vrijwillig dienende militairen van de krijgsmacht onder de rang van officier. Hiertoe behoren het voormalig Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (KNIL), de

Koninklijke Marine, de Koninklijke Landmacht, de Koninklijke Luchtmacht en de Koninklijke Marechaussee. Het tehuis is toegankelijk voor zowel mannelijke als vrouwelijke gewezen militairen, die ten minste 65 jaar zijn, alleenstaand en zelfredzaam. Bovendien moeten zij over minimaal 15 pensioenjaren als militair beschikken en de status van veteraan hebben. Voor nadere informatie en/of aanmelding kunt u contact opnemen met het Hoofd Productgroep Verzorging van het KTOMM Bronbeek.

KTOMM Bronbeek

Velperweg 147, 6824 MB Arnhem
tel: 026-3763555, fax: 026-3763590
website: www.bronbeek.nl

9.12 Oorlogsgravenstichting

De Oorlogsgravenstichting houdt zich bezig met de aanleg, inrichting en instandhouding van ongeveer 50.000 Nederlandse oorlogsgraven, waar ter wereld ook. Ook wil ze de nagedachtenis van landgenoten wier laatste rustplaats onbekend is in ere houden. De stichting zorgt verder voor onderhoud van de 8.000 verspreid liggende geallieerde graven in Nederland, organiseert pelgrimsreizen, verzorgt bloemleggingen en verstrekt graffoto's.

Oorlogsgravenstichting

Zeestraat 85, 2518 AA Den Haag
Postbus 85981, 2508 CR Den Haag
tel: 070-3131080, fax: 070-3621546
e-mail: info@ogs.nl; website: www.ogs.nl

9.13 Nationale ombudsman

De Nationale ombudsman is onafhankelijk en onpartijdig en bemoeit zich uitsluitend met problemen tussen burgers en overheidsinstanties.

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151, 2594 AG Den Haag
Postbus 93122, 2509 AC Den Haag
tel: 0800-33 55555 / 070-3563563, fax: 070-3607572
website: www.ombudsman.nl

10 ZELFHULPGROEPEN/GESPREKSGROEPEN

10.1 Stichting Sociaal Medische Begeleiding van Oorlogsgetroffenen

De Stichting Sociaal Medische Begeleiding organiseert gespreksgroepen voor oorlogsgetroffenen, onder wie veteranen. Voor wat betreft oorlogservaringen zijn de groepen gemengd van samenstelling; er zijn dus geen aparte groepen voor bepaalde categorieën oorlogsgetroffenen. Indien men dat wenst, kan de partner aan de bijeenkomsten deelnemen. De groepen komen bijeen op verschillende plaatsen in het land.

Stichting Sociaal Medische Begeleiding van Oorlogsgetroffenen

Secretariaat: J. Schampers

Wilde Wingerd 18, 5708 DC Helmond

tel: 0492-548523, e-mail: j.schampers@chello.nl

10.2 Stichting Partners van Oorlogsgetroffenen (SPO)

De SPO biedt partners van oorlogsgetroffenen een plek waar ze hun verhaal kwijt kunnen. Dat gebeurt tijdens ontmoetingsdagen en gespreksgroepen die op verschillende plaatsen in het land bijeen komen. De SPO

is er voor partners van slachtoffers van WO II, maar ook voor partners van militairen die lichamelijk en/of geestelijk letsel hebben overgehouden aan een uitzending naar bijvoorbeeld Libanon, Cambodja of Joegoslavië. Ook weduwen, weduwnaars, ex-partners en partners van tweede generatie oorlogsslachtoffers vinden bij de SPO een plek. De SPO geeft twee keer per jaar het blad *Kroniek* uit.

SPO

secretariaat: T. Elema, Zwinglilaan 42, 1216 ME Hilversum

tel: 035-6239232

e-mail: spo@upcmail.nl; website: www.spo95.nl

10.3 PTSS e-mailgroep

Mensen bij wie Posttraumatische Stress Stoornis (PTSS) is vastgesteld (gerelateerd aan een oorlogservaring) kunnen zich via een speciale website aansluiten bij lotgenoten. Onderdeel van de site is een e-mailgroep voor PTSS-slachtoffers en hun partners. De e-mailgroep is bedoeld als luisterend oor op het internet, het onderlinge contact staat centraal. De e-mailgroep telt zowel Nederlandse als buitenlandse leden. Geïnteresseerden komen eerst op een wachtlijst.

PTSS e-mailgroep

e-mail: bluehelmet@hotmail.com

website: [www.geocities.com/homepageptsdsufferers/
PTSD_sufferers_homepage.html](http://www.geocities.com/homepageptsdsufferers/PTSD_sufferers_homepage.html)

11 VETERANEN OP HET INTERNET

11.1 Nederlandse veteranensites

1(NL/BE) UN Tbat

Website B-Cie (Costa Bravo), Rotatie T7
<http://rt7.meekel.org>

1 (NL) UN Signalbattalion

Website Verbindingsbataljon UNPROFOR
<http://www.signalbn.nl>

2-6 RI

Website van OVV Bataljon van de Tijgerbrigade
<http://www.sepatoeroesak.nl>

3-5 RI

Website van het 3e Bataljon van het 5e Regiment Infanterie
<http://www.dekolonisatie.com/3-5RI>

Andrés Bosnia site

Website van André Prins over zijn tijd in Bosnië
<http://bosnia.prins-ict.nl/bosnia2.html>

Blue Helmets

Klankbord voor vredessoldaten
<http://www.bluehelmets.net>

BNMO

Website van de Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers
<http://www.bnmo.nl>

BOSS

Website Bond van Oud-Stoottroepers en Stoottroepers
<http://www.stoottroepers.nl>

Canaba Hill

Website van de Transportcompagnie 1(NL) Geniehulpbataljon KFOR-2
<http://www.jimensabinegubbels.nl>

Commando Landstrijdkrachten

Website voor oud-medewerkers van het Commando Landstrijdkrachten

<http://www.landmacht.nl/oudmedewerkers>

Contact Oud Mariniers

Website door en voor oud-mariniers

<http://www.contactoudmariniers.com>

Defensieforum

Centraal ontmoetingspunt voor alle (ex-)militairen

<http://www.defensieforum.nl>

Dag SFOR 6

Website van het herstelpeloton

<http://members.lycos.nl/HrstpelRVH/index.htm>

FNV Veteranen

Website van FNV Veteranen

<http://www.fnv-veteranen.nl>

Garderegiment FPI

Website Garderegiment Fuseliers Prinses Irene

<http://www.fuseliers.net>

Gevolgen van oorlog

Website met digitale bibliotheek van het Veteraneninstituut en Cogis

<http://www.gevolgenvanoorlog.nl>

Identiteitsgroep Steenrode Baretten

Website van de Nederlandse Sinaïgangers

<http://www.steenrode-baretten.nl>

Indië in strips

Website over verschenen strips en cartoons over Indië

<http://www.sobatsbollenstreek.nl>

ISAF III

Website van Rob van der Heyden over ISAF

<http://robvanderheyden.zeepost.nl>

KCT

Website korps commandotroepen

<http://www.korpscommandotroepen.nl>

Kwikbal

Website van Kwikbal-Genie

<http://www.kwikbal-genie.nl>

Libanon 1983

Website van Theo Lindeman

<http://members.lycos.nl/UNIFIL/UNIFIL.html>

Limburgse Jagers

Website van het Regiment Limburgse Jagers

<http://www.limburgsejagers.nl>

Mariniersbrigade

Mariniersbrigade voor, tijdens en na de politionele acties in Nederlands-Indië

<http://www.dekolonisatie.com/mariniersbrigade>

MFO-homepage René

Website van ex-MFO'er René Goorden

<http://home.hetnet.nl/~rmhgoorden/index.html>

Nationaal Indië-monument

Website over het Nationaal Indië-monument in Roermond

<http://www.nim-roermond.nl>

NCHC

Website Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945

<http://www.nchc.nl>

NIMH

Nederlands Instituut voor Militaire Historie

<http://www.nimh.nl>

NWO

Nationale Website Oorlogsmonumenten

<http://www.oorlogsmonumenten.nl>

Oorlogsmusea

Informatie voor alle WO II-geïnteresseerden

<http://www.oorlogsmusea.nl>

Opa, kijk ik vond op zolder

Website van de rotatie 80-07 van Dutchbat UNIFIL

<http://members.home.nl/h.leijten/>

Soldaten van Oranje

Website met acht thema's over de Tweede Wereldoorlog

<http://www.soldatenvanoranje.com>

Stichting Centrum '45

Website over onder meer PTSS

<http://www.centrum45.nl>

STIWOT

Website van de Stichting Informatie Wereldoorlog Twee

<http://www.stiwot.nl>

The Major

Website MFO Sinaï en Egypte

<http://www.xs4all.nl/~vdrkrans/mfo.htm>

Unifil 82-4

Website voor UNIFIL-veteranen

<http://www.veteranen.info/~unifil82-4>

UNIFIL in Libanon

Website van Lex Beekman over UNIFIL

http://www.geocities.com/beekman_lex

Uruzgan Kamp Holland

Website KRO documentaireserie over leven op Kamp Holland

<http://uruzgankampholland.kro.nl>

Valkenburg 1940

Website Vliegveld Valkenburg, begin WO II

<http://www.mei1940.nl>

VOGW

Vrienden Oorlogsgraven Geallieerden Waalwijk e.o.

<http://www.vogw.nl>

VOM

Website van de Vereniging Oud Mariniers

<http://www.vomarns.nl>

Verzetsmuseum en jongeren

Website voor jongeren met info over Duitse bezetting

<http://www.verzetsmuseum.org/jongeren/>

Veteranen Online (VOL)

Website, archief en e-mailgroep voor alle veteranen

<http://www.veteranen-online.nl>

Vi

Website van het Veteraneninstituut

<http://www.veteraneninstituut.nl>

VP

Website van het Veteranen Platform

<http://www.veteranenplatform.nl>

Vredesnaam

Informatie over Nederlandse VN- en NAVO-vredesmissies
<http://www.vredesnaam.com>

World War 2 Memories

Website met informatie over WO II
<http://www.tweede-wereldoorlog.nl>

11.2 Internationale veteranensites

A tribute to my daddy

Webpagina over WO II-veteraan Jopie van Duinhoven
<http://msbeliever.tripod.com/WWII.html>

Battle of the Atlantic

Website met informatie over de Battle of the Atlantic
<http://www.mariner.org/atlantic>

Belgian Front

Belgische website Eerste en Tweede Wereldoorlog
<http://users.skynet.be/fonck>

Burma Star Association

Website Burma Campaign veterans (UK)
<http://www.burmastar.org.uk>

Combat Art

Beelden vanuit het verleden
<http://www.thehootch.com>

D-DAY Normandy and beyond

Website over D-Day
<http://www.normandy1944.info>

DVA

Website van Department of Veterans Affairs (USA)
<http://www.va.gov>

Gulfwar 1990

Website over de Golfoorlog in 1990-1991

<http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/gulf>

KWVA

Homepage Korean War Veterans Association

<http://www.kwva.org>

NESWA Australia

Website (archieff) voor voormalige Nederlandse militairen

<http://nla.gov.au/nla.arc-35312>

NVA

Normandy Veterans Association (UK)

http://great-british-pages.co.uk/Society_and_Culture/Military/Veterans

USVI

U.S. Veteran Information website

<http://www.tpromo.com/usvi>

Vetrans Agency

Website Ministry of Defence agency veterans affairs

<http://www.veteransagency.mod.uk>

11.3 Portals

Portals zijn verzamel pagina's die toegang geven tot een bepaalde categorie websites.

<http://defensie.boogolinks.nl>

<http://defensie.startpagina.nl>

<http://marine.beginthier.nl>

<http://marine.startpagina.nl>

<http://marine.startkabel.nl>

<http://marine.jumppage.nl>

<http://landmacht.beginthier.nl>

<http://landmacht.startpagina.nl>

<http://landmacht.startkabel.nl>

<http://landmacht.jumppage.nl>

<http://luchtmacht.beginthier.nl>

<http://luchtmacht.startpagina.nl>

<http://luchtmacht.startkabel.nl>

<http://luchtmacht.jumppage.nl>

<http://marechaussee.beginthier.nl>

<http://marechaussee.startpagina.nl>

<http://marechaussee.startkabel.nl>

<http://marechaussee.jumppage.nl>

<http://mariniers.startbewijs.nl>

<http://nationalereserve.startkabel.nl>

<http://nationale-reserve.beginthier.nl>

<http://military.start4all.com>

12 INLOOPHUIZEN EN VETERANENCAFÉS

12.1 Inloophuizen

In de inloophuizen wordt geen alcohol geschonken!

Inloophuis voor veteranen Eindhoven

Voor wie: alle veteranen en partners.

Waar: Inloophuis de Treffer, Smitsstraat 17, 5611 HM Eindhoven.

Wanneer: dinsdag 14.00-18.00 uur, donderdag 14.00-21.00 en zaterdag 10.00-16.00 uur.

Info: www.svbzo.nl of Roy Meelhuyzen (voorzitter SVBZO), e-mail: roy@meelmuis.com

Ontmoetingscentrum Limburgse Veteranen

Voor wie: alle veteranen en MIP-gerechtigden uit Limburg, gastbezoek mogelijk uit andere delen van het land.

Waar: Het Elders Hoes, Aldenhofstraat 13, 6431 KA Heerlen/Hoensbroek.

Wanneer: maandag t/m vrijdag 13.00-18.00 uur, zaterdag op afspraak (geen vastgestelde programma's, veteranen kunnen de huiskamer en het informatiecentrum vrij bezoeken). Daarnaast dagprogramma's vanaf 09.00 uur. Bij bijzondere activiteiten worden tijden vooraf bekendgemaakt.

Info: Stichting Ontmoetingscentrum Limburgse Veteranen (OLV), Het Elders Hoes, tel: 045-5281271, e-mail: info@heteldershoes.nl, website: www.heteldershoes.nl

12.2 Veteranencafés

Groningen

Wapenbroeders Groningen

Voor wie: met name leden, maar ook niet-leden (veteranen én oud-militairen) zijn welkom.

Waar: De Bunker (naast stadion Be Quick), Rijksstraatweg 16, 9752 AD Haren.

Wanneer: iedere zaterdagmiddag 15.00-18.00 uur. Daarnaast iedere tweede en vierde dinsdag van de maand soosavond met div. activiteiten vanaf 19.30 uur en iedere eerste en derde dinsdag van de maand kaartochtend vanaf 09.30 uur.

Info: De Bunker, tel: 050-5348813 of dhr. Schuitema (beheerder),
tel: 050-5263248.

Drenthe

Veteranensoos Assen e.o.

Voor wie: alle veteranen.

Waar: zalencentrum De Aanleg, Asserstraat 63, 9451 TA Rolde.

Wanneer: op de laatste vrijdag van de oneven maanden (m.u.v. juli)
14.00-16.30 uur.

Info: dhr. Visscher, tel: 0592-346020.

Veteranensoos Zuidoost-Drenthe

Voor wie: alle oud-militairen (dus ook niet-veteranen).

Waar: cultureel centrum De Hilde, Spoel 85, 7881 BN Emmer-Compascuum.

Wanneer: iedere tweede vrijdag van de maand 13.30-16.30 uur.

Daarnaast div. excursies.

Info: dhr. Geertsma, Mispellaan 38, 7881 RS o.m. Emmer-Compascuum,
tel: 0591-351865.

Veteranencafé Zuidoost-Drenthe en Noordoost-Overijssel

Voor wie: veteranen, oud-gedienden en actief dienende militairen.

Waar: Eetcafé Miracle, Bentheimerstraat 20, 7741 JK Coevorden,
tel: 0524-523434.

Wanneer: laatste donderdag van de maand, vanaf 13.30 uur.

Info: onbekend (zodra bekend zie website www.veteraneninstituut.nl)

Veteranencafé Valthe

Voor wie: alle Nederlandse veteranen.

Waar: Het Dorpshuis, Hoofdstraat 54, 7872 PL Valthe.

Wanneer: circa één keer per maand, zie website voor data.

Info: Bertus van der Laan (beheerder), tel: 0591-512550 of Erik Schorer,
(Libanonveteraan), tel: 06-51804756, e-mail: eschore@xs4all.nl,
website: www.valthe.nl/zaak/veteranen.htm

Overijssel

Veteranen Sociëteit Enschede 2000

Voor wie: houders van de veteranenpas, de nadruk ligt op oudere veteranen.

Waar: café-restaurant De Zon, Zuiderhagen 43, 7511 GJ Enschede.
Wanneer: één keer per maand op maandag 14.00-16.00 uur. Daarnaast div. excursies en lezingen in de naaste omgeving.
Info: A.T. Hendriksen, tel: 053-4316397, e-mail: adam19092000@home.nl of D. van Straaten, tel: 053-4611333, e-mail: dvstraaten@home.nl

Veteranencafé Heino

Voor wie: alle veteranen en hun partners.
Waar: café-restaurant Marktzicht, Dorpsstraat 13-15, 8141 AH Heino.
Wanneer: elke tweede maandag van de maand 14.00-16.00 uur.
Info: J. van Diepen, tel: 0572-392312 of 06-36108079.

Veteranencafé Kampen

Voor wie: alle veteranen.
Waar: grand café De Vier Jaargetijden, IJsselkade 59, 8261 AG Kampen.
Wanneer: iedere derde donderdag van de maand 15.00-17.30 uur.
Info: N. Klappe, tel: 038-3311928.

Veteranencafé Oldenzaal

Voor wie: alle veteranen.
Waar: café Vlaskamp, Marktstraat 5/7, 7571 ED Oldenzaal.
Wanneer: iedere tweede donderdag van de maand 14.00-17.00 uur.
Info: Herman Japink, tel: 0541-510580 of Hennie Poorthuis, tel: 0541-514347.

Veteransensoos Rijssen e.o.

Voor wie: alle oud-militairen zowel mannelijk als vrouwelijk (dus ook niet-veteranen).
Waar: kantine scholengemeenschap De Reggesteijn (ingang achterzijde gebouw), Cattelaar 2, 7461 PK Rijssen (bij rotonde Enterseweg t/o Gamma).
Wanneer: iedere eerste maandag van de maand 14.30-17.00 uur, behalve juni t/m september.
Info: R. Wolterink, Schoolstraat 50, 7461 EH Rijssen, tel: 0548-541575; H. Hulsegge, Westeinde 283, 7671 ES Vriezenveen, tel: 0546-564627 of J. Oldenbeuving, Reiger 27, 8103 AL Raalte, tel: 0572-358947.

Veteranencafé Steenwijkerland

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café De Rechter, Markt 72, 8331 HK Steenwijk.

Wanneer: eenmaal per twee maanden de derde maandagmiddag-/avond van de maand 16.00-21.00 uur.

Info: Peter van der Meulen, tel: 06-20478124.

Sociëteit Oud Militairen Zwolle

Voor wie: mannen en vrouwen uit (regio) Zwolle die hebben gediend bij land- of luchtmacht, marine of marechaussee.

Waar: De Terp, Radewijnstraat 1, Zwolle

Wanneer: iedere eerste donderdag van de maand 19.30-23.00 uur.

Info: Cor de Jong, tel: 038-4549105; Jan Dikken, tel: 06-17976859 of Ted Hielckert, tel: 038-4541362.

Gelderland

Soos veteranen en oud-militairen Apeldoorn

Voor wie: alle veteranen.

Waar: De Stolp, Violierenplein 101, 7329 DR Apeldoorn.

Wanneer: iedere eerste dinsdag van de maand 09.30-12.00 uur.

Info: G.W. van de Beek, Chopinlaan 61, 7333 GC Apeldoorn, tel: 055-5334583.

Veteranencafé Arnhem

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café Lange Aart, Trans 12, 6811 HR Arnhem.

Wanneer: iedere eerste woensdag van de maand 16.00-20.00 uur.

Info: Aart van Erven, tel: 026-3514364.

Veteranencafé Duiven

Voor wie: alle veteranen, partners en weduwen van veteranen.

Waar: Grand Café Remigius, Remigiusplein 6, 6921 BL Duiven, tel: 0316-283911.

Wanneer: iedere eerste dinsdag van de maand 10.00-13.00 uur.

Info: P. Beekman, Walcherenstraat 80, 6922 DE Duiven, tel: 0316-281044 (van november tot mei) of J. van Wageningen, Wilhelminastraat 30, 6921 ZM Duiven, tel: 0316-282363 (overige maanden).

Veteranensociëteit Ede

Voor wie: alle jonge en oude veteranen van alle krijgsmachtdelen, oudgedienden, partners en weduwen van veteranen.

Waar: café 'De Veteraan' op de Elias Beeckmankazerne, Nieuwe Kazerne-
laan 10, 6711 JC Ede (exercitieterrein met de grote zwarte Leeuw,
legitimatiebewijs verplicht voor toegang tot kazerne).

Wanneer: iedere tweede woensdag van de maand 18.00-21.00 uur.

Om 17.30 uur kunt u in het restaurant van de kazerne terecht voor een
Indische maaltijd.

Info: Jacques Bouvrie, Buurtscheuterlaan 44, 6711 HW Ede,
tel: 0318-611919, e-mail: jacques@veteranen.nl

Veteranencafé Elst

Voor wie: alle veteranen uit Elst.

Waar: café 't Fortuin, Valburgseweg 37, 6661 ER Elst.

Wanneer: één keer per kwartaal. Daarnaast div. uitstapjes.

Info: Machel Haag, tel: 0481-374995.

Veteranencafé Ermelo, Harderwijk en Putten

Voor wie: alle veteranen.

Waar: eetcafé Ons Span, Hoge Enk, 3851 NX Ermelo.

Wanneer: iedere eerste maandag van de maand 14.00-22.00 uur.

Info: Ed Bosch, tel: 06-20076496.

Veteranencafé Harderwijk

Voor wie: alle veteranen.

Waar: eetcafé De Botter, Strandboulevard West 2-8, 3841 CS Harderwijk.

Wanneer: iedere eerste dinsdag van de maand van 14.00 uur tot sluitings-
tijd (op vertoon van de veteranenpas korting).

Info: F.E. Rondel, Wieringenmeen 3, 3844 NB Harderwijk,

tel: 0341-424237, e-mail: f.rondel@veteranen.nl

Clubhuis Voor Anker Nijmegen

Voor wie: postactieve en actiefdienende militairen van alle krijgsmacht-
delen.

Waar: Sportpark Vossendijk, Winkelsteegseweg 206, 6534 AR Nijmegen,
tel: 024-3788424.

Wanneer: iedere vrijdagavond 19.00-24.00 uur, laatste zondag van de

maand 14.00-18.30 uur. Biljart op dinsdag en woensdag vanaf 20.00 uur.
Info: Piet Stam, Houtduiflaan 12, 6641 ZP Beuningen,
tel: 024-6772066, e-mail: p.stam@kpnplanet.nl of Ben Loef,
alleen b.g.g., tel: 06-22955706.

Veteranencafé Tiel e.o.

Voor wie: alle oud-militairen (dus ook niet-veteranen).

Waar: eetcafé Boemerang, Plein 8, 4001 LJ Tiel.

Wanneer: iedere eerste vrijdag van de maand 14.00-17.00 uur.

Info: J.P.W.M. Gremmé, Jan van Ghelcenstraat 9, 4003 AR Tiel,
tel: 0344-618455, secretaris: S.A.J. Meurs, tel: 0344-682281, e-mail:
sajac@veteranen.nl, website: www.veteranencafe.tiel.veteranen.nl

Veteranencafé Wageningen

Voor wie: alle veteranen, maar ook andere belangstellenden.

Waar: foyer van het Heerenstraattheater, Molenstraat 1b, 6701 DM
Wageningen.

Wanneer: iedere laatste donderdag van de maand 15.00-17.00 uur,
m.u.v. juli en december.

Info: Henk Snijder, Comité 4 en 5 mei Wageningen, Postbus 1, 6700 AA
Wageningen, tel: 0317-492522, e-mail: 4en5mei@wageningen.nl

Veteranencafé Zevenaar

Voor wie: alle oud-militairen (dus ook niet-veteranen) partners en
weduwen van oud-militairen.

Waar: Dienstencentrum de Hooge Bongert, Hooge Bongert 3, 6903 DA
Zevenaar, tel: 0316-526994.

Wanneer: iedere derde zaterdag van de maand 13.00-16.00 uur. m.u.v.
juli en augustus.

Info: tel: 0316-524354, 330516 of 524611.

Utrecht

Veteranensociëteit De Heuvelrug

Voor wie: alle veteranen en oud-gedienden.

Waar: café Ome Lou, Amersfoortseweg 22, 3941 EM Doorn.

Wanneer: iedere derde dinsdag van de maand 14.00-18.00 uur.

Info: Cees Hartsuiker, tel: 0343-413509.

Veteranencafé Nieuwegein

Voor wie: alle (oud-)militairen en partners.

Waar: Elsie's Bar, Markt 8, 3431 LA Nieuwegein.

Wanneer: iedere tweede donderdag van de maand 14.00-18.00 uur.

Info: Ruud Wijnstra, tel: 030-6035022.

Veteranencafé Soest

Voor wie: alle veteranen en hun partners.

Waar: café Centraal, Birkstraat 7, 3768 HB Soest.

Wanneer: in 2009 op 7 januari, 4 februari, 4 maart, 1 april, 13 mei en 10 juni vanaf 17.00 uur tot eventueel sluitingstijd.

Info: R.W. Hoksbergen, Bartolottilaan 7b, 3768 GA Soest,
tel: 035-6029031, e-mail: roelhoksbergen@hotmail.com

BlueHelmets-avond Utrecht

Voor wie: alle veteranen uit heel Nederland die sinds 1979 zijn uitgezonden. Naast deze bijeenkomsten is het café toegankelijk voor alle veteranen, jong én oud.

Waar: eetcafé Diner 66, Jaarbeursplein 31, 3521 AR Utrecht.

Wanneer: eens in de twee maanden. Daarnaast o.a. barbecue en deelname aan Nijmeegse Vierdaagse.

Info: www.bluehelmets.net

Veteranencafé Veenendaal

Voor wie: alle veteranen, partners én weduwen van veteranen.

Waar: café 't Huchie, Nieuweweg 133, 3905 LJ Veenendaal.

Wanneer: iedere eerste zaterdag van de maand 13.30-16.30 uur.

Info: Jan Bos (Nieuw-Guineaveteraan), tel: 0318-517519 of Arend Pronk (Libanonveteraan), tel: 0318-522199.

Flevoland

Veteranencafé Almere

Voor wie: alle veteranen, (oud-)militairen en familie.

Waar: café De Kroeg, Haagbeukweg 48, 1326 CP Almere.

Wanneer: iedere laatste woensdag van de maand vanaf 16.00 uur.

Info: W. Walet, tel: 06-14255158.

Noord-Holland

Veteranencafé Amsterdam (1)

Voor wie: alle veteranen en (oud-)militairen.

Waar: café Maritiem, Katteburgerplein 39, 1018 KK Amsterdam (t.o. Scheepvaart Museum en Marinekazerne Amsterdam; vanaf CS bus 22, halte Kattenburgerplein).

Wanneer: iedere tweede en vierde maandag van de maand, vanaf 13.00 uur.

Info: Wil J.P. Janssen, tel: 06-55355865, e-mail: wiljanssen@veteranen.nl, website: <http://amsterdamse.veteranen.nl>

Veteranencafé Amsterdam (2)

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café Waterlooplein 77, Rapenburgerstraat 169 HS, 1011 VM Amsterdam.

Wanneer: iedere zaterdagmiddag 14.00-18.00 uur.

Info: Annie Bodemeijer-van Elburg, tel: 020-6279918.

Veteranencafé Broek op Langedijk (gem. Langedijk)

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café Welgelegen, Stationsweg 3, 1721 CD Broek op Langedijk, tel: 0226-314355, website: www.cafewelgelegen.nl

Wanneer: iedere tweede dinsdag van maand 15.00-17.30 uur.

Info: Cor de Groot, tel: 0226-316083, e-mail: degroot.c1@quicknet.nl

Inloopmiddag veteranen Den Helder

Voor wie: veteranen, oudgedienden en partners.

Waar: dienstencentrum De Schooten, Walvisvaardersweg 2, 1785 RC Den Helder.

Wanneer: iedere laatste zondag van de maand 13.00-16.00 uur.

Info: Arnold van Loon, dienstencentrum De Schooten, tel: 0223-635630.

Veteranencafé Sociëteit Marine Onderofficieren Club (MOOC) Den Helder

Voor wie: alle veteranen, partners én weduwen van veteranen.

Waar: Sociëteit MOOC, Spoorstraat 56, 1781 JH Den Helder.

Wanneer: ieder eerste vrijdag van de maand 14.00-18.00 uur.

Info: Sociëteit MOOC, Spoorstraat 56, 1781 JH Den Helder, tel: 0223-612896, e-mail: info@mooc.nl, website: www.mooc.nl

Veteranencafé Haarlem

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café Cicero, Langebegijnenstraat 10, 2011 HH Haarlem.

Wanneer: iedere eerste zaterdag van de maand 16.00-19.00 uur.

Info: R. van de Velde (Unifiller en café-eigenaar), e-mail: r.velde28@chello.nl

Veteranencafé Heemstede

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café De Eerste Aanleg, Raadhuisstraat 103 (hoek Kerklaan), 2101 HE Heemstede.

Wanneer: elke eerste dinsdag van de maand 16.00-18.00 uur.

Info: T. Bootsma, tel: 023-5291730.

Veteranencafé Hilversum

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café De Oude Knecht, Groest 67, 1211 EA Hilversum.

Wanneer: iedere donderdagmiddag 14.00-17.00 uur.

Info: Mieke v.d. Woude, tel: 035-7724422 ('s ochtends).

Veteranencafé Purmerend

Voor wie: alle veteranen woonachtig in Purmerend en de regio.

Waar: restaurant Spijkerman, Neckerdijk 2, 1441 GX Purmerend.

Wanneer: iedere eerste woensdag van de maand, aanvang 14.00 uur.

Info: Peter Stiphout, tel: 06-20074314, e-mail:

veteranenpurmerend@veteranen.nl

Veteranencafé Wieringen

Voor wie: alle veteranen.

Waar: Hotel-café De Harmonie, Kerkplein 1, 1777 CD Hippolytushoef, tel: 0227-591510.

Wanneer: de laatste donderdag van de maand 15.00-18.00 uur.

Info: Dick Doornik, tel: 0227-592521, e-mail: d.c.doornik@quicknet.nl

Zuid-Holland

Veteranencafé Bollenstreek

Voor wie: alle veteranen, diverse krijgsmachtdelen/willekeurig welke missie, uit de Bollenstreek.

Waar: restaurant De Engel, Heereweg 386, 2161 DG Lisse.

Wanneer: iedere derde dinsdag van de maand 14.00-16.30 uur.
Info: A. Cebol, tel: 071-5760325 of D. Fasseur, tel: 071-5763244.

Veteranencafé Capelle a/d IJssel

Voor wie: alle veteranen en hun partners.

Waar: Indisch restaurant Rasa Sayang, Springersdiep 3, 2904 ET Capelle a/d IJssel (winkelcentrum de Terp).

Wanneer: de even maanden op de derde vrijdag 13.00-16.00 uur.

Het restaurant serveert een speciale veteranenlunch voor € 5,-.

Info: R. Akkers, tel: 010-4506004, A. Timmerman, tel: 010-8887605 of K.W.M. Janssen, tel: 010-4624454.

Veteranencafé Delft

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café-restaurant Royal, Voldersgracht 10, 2611 ET Delft.

Wanneer: iedere laatste woensdag van de maand, vanaf 14.00 uur.

Daarnaast o.m. loterij, klaverjaswedstrijd, nieuwjaarsreceptie.

Info: Gerard van Wageningen, tel: 015-2561281.

Veteranencafé Gorinchem e.o.

Voor wie: alle veteranen.

Waar: hotel Gorinchem, Van Hogendorpweg 8-10, 4204 XW Gorinchem.

Wanneer: iedere eerste zaterdag van de maand 14.00-16.00 uur.

Info: Thom Bonis (Indiëveteraan), tel: 0183-638161, Kees Koning

(Nieuw-Guineaveteraan), tel: 0183-632516, Piet van Tuyl (Nieuw-

Guineaveteraan) tel: 0183-632738, Simon Vet (voormalig verzet),

tel: 010-2207736.

Veteranencafé Gouda

Voor wie: alle veteranen

Waar: Partycentrum Heeren van Reeuwijk, Kolkmanstraat 1, 2805 CG Gouda.

Wanneer: iedere laatste dinsdag van de maand 14.00-17.00 uur.

Info: Kees Belonje, Swadenburg 16, 2804 VG Gouda, tel: 0182-571734.

Haagse Veteranen Sociëteit

Voor wie: alle veteranen en oud-militairen uit alle landen, van elke leeftijds-groep, elke rang en van elk legeronderdeel van de krijgsmacht en partners.

Waar: voormalige Officierssociëteit (zaal boven restaurant Poentjak),
Kneuterdijk 16, 2514 EN Den Haag.

Wanneer: iedere eerste en derde donderdag van de maand 14.00-17.00
uur en 18.00-22.00 uur (mogelijkheid voor discussies, lezingen etc. en
rondom bezoek aan de sociëteit is er gelegenheid om in het restaurant
beneden een originele Indonesische maaltijd te gebruiken tegen een
gereduceerde prijs).

Info: Henk en Louise van Riel, tel: 070-3896351 of 06-26972751.

Veteranen Ontmoetingsgelegenheid Leiden

Voor wie: alle veteranen en familieleden.

Waar: Leonarduszaal, Haagweg (hoek Potgieterslaan) te Leiden.

Wanneer: iedere derde vrijdag van de maand 14.00-16.30 uur. Daarnaast
o.m. boottochtje.

Info: Ch.H. Endevelde, Steenberghelaan 6, 2253 LL Voorschoten,
tel/fax: 071-5763663, e-mail: chris.endevelde@gmail.com

Veteranencafé Leidschendam

Voor wie: alle veteranen met echtgenotes en oud-leden van een der
krijgsmachtdelen.

Waar: wijkcentrum Ons Tolhuis, De Horre 1, 2266 CN Leidschendam.

Wanneer: iedere donderdagmiddag 13.30-17.00 uur.

Info: J.C. Tetteroo, De Tol 362, 2266 ET Leidschendam, tel: 06-45093084.

Veteranencafé Rijswijk

Voor wie: veteranen.

Waar: dienstencentrum Het Oude Raadhuis, Laan Hofrust 4, 2282 AL
Rijswijk.

Wanneer: iedere derde dinsdag van de maand 14.00-16.00 uur.

Info: A. v.d. Wildt, tel: 070-3940526.

Veteranencafé Spijkenisse

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café-petit restaurant Ma-Bel, 't Plateau 2, Spijkenisse-Noord.

Wanneer: iedere laatste dinsdag van de maand 12.00-16.00 uur.

Info: VOMI Zuid-Holland-Zuid, M.C. van Zwieten, tel: 0181-625011,
e-mail: mc.vzwieten@veteranen.nl of P. Vlug, tel: 0181-622434.

Veteranencafé Zoetermeer

Voor wie: alle veteranen.

Waar: grand café De Waard, Albrandswaard 1, 2716 DA Zoetermeer.

Wanneer: iedere laatste donderdag van de maand 14.00-17.00 uur (m.u.v. juli, aug en dec).

Info: K. Sijtsma, Vletkade 14J, 2725 AX Zoetermeer, tel: 079-3415941.

Noord-Brabant

Veteranen Ontmoetingscentrum Bergen op Zoom

Voor wie: zowel jonge als oude veteranen.

Waar: Het Zwijnshoofd, Moeregrebstraat 18, 4611 JC Bergen op Zoom.

Wanneer: elke tweede zaterdag van de maand vanaf 14.00 uur.

Info: Hans van Leest, tel: 06-41914892 of Marco van den Broek, tel: 06-14393838.

Veteranencafé Breda

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café Oranjestad, Terheijdenseweg 70, 4816 AA Breda.

Wanneer: iedere eerste donderdag van de maand 14.00-17.00 uur.

Info: P.A.J. de Laat, Kemelstede 35, 4817 ST Breda, tel: 076-5877454 of Jef Maanders, tel: 076-5711500.

Veteranencafé regio Land van Cuijk en Zuid-Gelderland

Voor wie: alle veteranen en actief dienenden.

Waar: café De Grenadier, Markt 1, 5361 GH Grave.

Wanneer: iedere laatste woensdag van de maand vanaf 14.00 uur.

Info: P.J. Peeters, e-mail: joep.peeters@planet.nl

Eindhovense veteranensoos

Voor wie: alle veteranen.

Waar: Inloophuis de Treffer, Smitsstraat 17, 5611 HM Eindhoven.

Wanneer: iedere tweede dinsdag van de maand 14.00-18.00 uur.

Info: Jan Verkuylen, De Daal 33, 5674 SN Nuenen, tel: 040-2835001.

Veteranencafé regio Eindhoven-Tilburg

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café-zaal De Bijenkorf, Mythaplein 8, 5095 DZ Hooge Mierde.

Wanneer: iedere laatste maandag van de maand de hele dag. Een speciale

pas geeft vrije toegang tot museum en korting op drankjes in het veteranencafé op de overige maandagen.

Info: John Meulenbroeks, tel: 013-5091776,

e-mail: john@museumdebewogenjaren.nl Museum De bewogen jaren,

Floreffestraat 1, 5095 AV Hooge Mierde, tel: 013-5093133,

website: www.museumdebewogenjaren.nl

Veteranencafé 's-Hertogenbosch

Voor wie: alle veteranen en partners.

Waar: café De Gouwe Sleutel, Koninginnelaan 28, 5211 WG

's-Hertogenbosch.

Wanneer: iedere tweede en vierde donderdag van de maand vanaf 14.00 uur. Overige activiteiten in overleg.

Info: John Brouwer (Nieuw-Guineaveteraan), tel: 073-6137230 (na 18.00 uur).

Veteranencafé 's-Hertogenbosch e.o.

Voor wie: veteranen en oud-militairen.

Waar: Nico Schuurmanshuis (gemeenschapshuis Orthen), Ketsheuvel 50 (Fort Orthen), 5231 PT 's-Hertogenbosch.

Wanneer: iedere eerste vrijdag van de maand 13.30-17.00 uur.

Info: M. van Wamel, tel: 073-6123257 (b.g.g. J.L. van de Voren, tel: 073-5216385).

Veteranencafé Oosterhout

Voor wie: alle veteranen, al dan niet woonachtig in Oosterhout.

Waar: Stadscfé, Heuvel 3, 4901 KB Oosterhout.

Wanneer: laatste woensdag van de maand 14.30-17.00 uur

Info: J.W.A. Meerdink, Van Reesstraat 21, 4901 LZ Oosterhout, tel: 0162-453623, A.H.P. Gorissen, Ridderstraat 64, 4902 AC Oosterhout, tel: 0162-453675 of J. de Leeuw, tel: 076-5716336.

Veteranen Ontmoetingscentrum Ossendrecht

Voor wie: alle veteranen.

Waar: restaurant De Blauwe Pauw, O.L.V. ter Duinenlaan 199, 4641 RM Ossendrecht.

Wanneer: iedere laatste donderdag van de maand, vanaf 19.00 uur.

Info: Ton Mensies, tel: 0164-613517 of Louis Baseler, tel: 0164-642535.

Veteranen inloopcafé Tilburg

Voor wie: alle veteranen (jong en oud), oud-militairen en partners uit Midden-Brabant.

Waar: nieuwe locatie (nog onbekend).

Wanneer: nog onbekend.

Info: H. Schellekens, tel: 013-5360306.

Veteranencafé Uden

Voor wie: alle veteranen.

Waar: Moekes Grand Café, Oude Udenseweg 10, 5405 PD Uden.

Wanneer: iedere eerste dinsdag van de maand vanaf 16.00 uur.

Info: Harry van den Bergh, tel: 0413-272190, e-mail: beton@planet.nl

Veteranencafé Valkenswaard

Voor wie: alle veteranen en partners.

Waar: eet- en drinkcafé Darius (t.z.t. naamsverandering), Frans van Beststraat 1, 5554 EA Valkenswaard.

Wanneer: iedere laatste donderdag van de maand, vanaf 15.30 uur.

Info: F.W.N. de Boer, tel: 040-2017326, e-mail: nannydeboer@hetnet.nl

Zeeland

Veteranenbivak Vlissingen

Voor wie: alle veteranen.

Waar: buurthuis Scheldekwartier, clubhuis van de Kegel- en Biljartvereniging KBVV, Baskensburgsplein 2B, 4383 NE Vlissingen, tel: 0118-411400.

Wanneer: iedere vrijdag 13.00-17.30 uur.

Info: M.J. Boogaard, Rozengracht 36, 4382 PA Vlissingen,

tel: 0118-418641, e-mail: ridge@veteranen.nl of papua@zeeland-net.nl

Limburg

Veteranencafé 'Vrienden van de Schans' Venlo e.o. en Venray e.o.

Voor wie: alle veteranen, oud-militairen, partners en weduwen.

Waar: wijkgebouw De Waeg, Horsterweg 203, 5928 ND Venlo/Blerick.

Wanneer: iedere tweede donderdag van de maand 15.00-20.00 uur.

Info: W. Holla, tel: 077-3824579, e-mail: wielholla@home.nl of Diny

Derks, e-mail: Dinyderks@home.nl

13 DOCUMENTATIECENTRA

13.1 Kennis- en onderzoekscentrum (KOC)

Het Kennis- en onderzoekscentrum (KOC) is onderdeel van het Veteraneninstituut. Het KOC verzamelt, bewerkt en verspreidt (wetenschappelijke) kennis en informatie over veteranen en stimuleert en verricht onderzoek dat betrekking heeft op de zorg voor en maatschappelijke erkenning van veteranen.

Veteraneninstituut/KOC

Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn

Postbus 125, 3940 AC Doorn

tel: 0343-474255, fax: 0343-474254

e-mail: koc@veteraneninstituut.nl; website: www.veteraneninstituut.nl

13.2 Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Per 1 juli 2005 zijn het Instituut voor Maritieme Historie, het Instituut voor Militaire Geschiedenis KL, de Sectie Luchtmachthistorie en het Bureau voor Marechaussee Historie opgegaan in het Nederlands

Instituut voor Militaire Historie. Het NIMH is een gespecialiseerd kennis- en onderzoekscentrum op het gebied van de Nederlandse militaire geschiedenis. Het instituut, gevestigd in Den Haag, is er voor iedereen met belangstelling voor het Nederlandse militaire verleden. Het NIMH draagt zorg voor een moderne wijze van onderzoek naar, onderwijs over en vastlegging van het heden en verleden van de Nederlandse strijdkrachten in binnen- en buitenland; te land, ter zee en in de lucht. Het instituut voorziet de Defensietop op ieder gewenst moment van beleidsadviezen, draagt bij aan de militaire doctrinevorming, verzorgt lezingen en onderwijs aan militaire opleidingsinstituten en universiteiten, publiceert wetenschappelijke studies, beheert een unieke militair-historische collectie, en maakt de aanwezige kennis en het audiovisuele bezit toegankelijk voor een breed publiek. De medewerkers verzorgen militair-historisch onderwijs te velde en zijn aanspreekpunt voor iedereen met vragen over het Nederlandse militair verleden. Het NIMH is een vooraanstaande wetenschappelijke autoriteit op militair-historisch gebied, met specifieke kennis en collecties. Het instituut opent bovendien zijn deuren voor iedereen die zich (verder) wil verdiepen in de geschiedenis van de Nederlandse strijdkrachten. Defensiespecialisten, onderzoekers of particulieren kunnen de unieke collecties zelf komen raadplegen (openingstijden leeszaal: di t/m vr 08.15-16.45 uur; graag vooraf even een afspraak maken). Ook is het mogelijk zich schriftelijk dan wel per e-mail te wenden tot een van de gespecialiseerde medewerkers.

Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Alexanderkazerne, gebouw 204

Van Alkemadelaan 357, 2597 BA Den Haag

Postbus 90701, 2509 LS Den Haag

tel: 070-3165836; fax: 070-3165851

e-mail: nimh@mindef.nl; website: www.nimh.nl

13.3 Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD)

De bibliotheek van het NIOD is vrij toegankelijk. Er worden geen boeken uitgeleend, deze kunnen in de studiezaal worden geraadpleegd en er zijn kopieermogelijkheden. Op de studiezaal zijn de belangrijkste toegangen tot de archiefcollecties voor iedereen ter inzage. Restricties gelden

alleen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de privacy. De archivalia liggen in de depots en worden op aanvraag gelicht. Het zelf kopiëren van archiefstukken is niet toegestaan, dit kan op aanvraag door de reproductieafdeling gebeuren.

NIOD

Herengracht 380, 1016 CJ Amsterdam
tel: 020-5233800, fax: 020-5233888
e-mail: info@niod.nl; website: www.niod.nl

13.4 Stichting Cogis

Stichting Cogis (zie 9.1) is een landelijk kenniscentrum voor informatieverstrekking, dienstverlening, kennisoverdracht en onderzoek, op het gebied van de gevolgen van vervolging, oorlog en geweld. De Cogis Bibliotheek bevat o.a. databanken van boeken, artikelen en videobanden. Belangstellenden kunnen er op afspraak terecht.

Stichting Cogis

Churchillaan 11, 4e etage, 3527 GV Utrecht
tel: 030-2968019 (ma t/m do), fax: 030-2968039
e-mail: bibliotheek@cogis.nl; website: www.cogis.nl

13.5 Collectie Legermuseum

Op de website www.collectie.legermuseum.nl kunt u zoeken in de catalogus boeken en beeldmateriaal van het Legermuseum in Delft. Er zijn verder virtuele tentoonstellingen over diverse thema's, zoals Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea. De site geeft ook informatie over diverse legeronderdelen. Heeft u vragen over de collectie, dan kunt u die stellen via de 'Vraagbaak'. U kunt deze Vraagbaak ook gebruiken als u meer informatie heeft over de thema's op de site.

Legermuseum

Korte Geer 1, 2611 CA Delft
tel: 015-2150500, fax: 015-2150544
e-mail: info@legermuseum.nl; website: www.legermuseum.nl

14 MUSEA

Hierna volgt een lijst met (militaire) musea, die gratis toegankelijk zijn of die korting geven op vertoon van de veteranenpas. Bij musea op Defensierrein is legitimatie verplicht. De met een * aangegeven musea zijn toegankelijk voor een rolstoel.

14.1 Algemeen

Liberty Park (o.a. Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum en Marshall Museum)*

Museumpark 1, 5825 AM Overloon, tel: 0478-641850, website: www.libertypark.nl Openingstijden: dagelijks, juli en aug 10.00-18.00 uur, sept t/m juni 10.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 24, 25 en 31 dec). Entree met veteranenpas: € 5,50 (i.p.v. € 11,-).

Nationaal Bevrijdingsmuseum 1944-1945*

Wylerbaan 4, 6561 KR Groesbeek, tel: 024-3974404, website: www.bevrijdingsmuseum.nl Openingstijden: ma t/m za 10.00-17.00 uur, zon- en feestdagen 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: € 4,- (i.p.v. € 9,50).

Airborne Museum 'Hartenstein'*

Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek, tel: 026-3337710, website: www.airbornemuseum.org Openingstijden: apr t/m okt ma t/m za 10.00-17.00 uur, nov t/m mrt ma t/m za 11.00-17.00 uur, zon- en feestdagen 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: € 4,50 (i.p.v. € 5,50).

Het museum is dicht tot juli 2009 en ondergaat een ingrijpende verbouwing. Tijdens de verbouwing kunnen bezoekers het informatiecentrum Slag om Arnhem bij de John Frostbrug aan de Rijnkade in Arnhem bezoeken. Info: P.H. Tirion, stichting Airborne Museum, penningmeester en bestuurscoördinator innovatie, tel: 06-22434677.

Museum De bewogen jaren 1939-1950*

Floreffestraat 1, 5095 AC Hooge Mierde, tel: 013-5093133 (b.g.g. 013-5091776), website: www.museumdebewogenjaren.nl Openingstijden: dagelijks 13.00-17.00 uur. Entree met veteranenpas: € 3,- (i.p.v. € 4,-).

Kazemattenmuseum Kornwerderzand*

Afsluitdijk 5, 8752 TP Kornwerderzand, tel: 0515-540550 (VVV),
website: www.kazemattenmuseum.nl Openingstijden: mei t/m okt wo
en za 10.00-17.00 uur, juli en aug ook zo 13.00-17.00 uur. Entree met
veteranenpas: gratis.

Museum 't Schilderhuis

Van Rijckevorselstraat 2, 3972 ER Driebergen, tel: 0343-517588,
website: www.schilderhuis.nl Openingstijden: za, zo en feestdagen 12.00-
17.00 uur, wo 14.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 1e paasdag en 25 dec).
Entree met veteranenpas: gratis.

Museum Oorlog en vrede

Ginnekenweg 76, 4818 JH Breda, tel: 076-5214156, website:
<http://home.wanadoo.nl/wimmol> Openingstijden: 1e zo v/d maand
13.30-15.30 uur, andere dagen op afspraak. Entree: gratis.

Stichting Museum '40-'45 Regio Dordrecht

Nieuwe Haven 28, 3311 AP Dordrecht, tel: 078-6130172, website:
<http://museum4045.100free.com> Openingstijden: di, wo, vr en za 10.00-
17.00 uur en zo 13.00-15.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis.

Verzetsmuseum Friesland*

Turfmarkt 11, 8911 KS Leeuwarden, tel: 058-2120111, website:
www.verzetsmuseum.nl Openingstijden: di t/m zo 11.00-17.00 uur
(m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Verzetsmuseum Zuid-Holland*

Turfmarkt 30, 2801 HA Gouda, tel: 0182-520385, website:
www.verzetsmuseum-zh.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-17.00 uur,
za en zo 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr, 25 en 31 dec). Entree met
veteranenpas: gratis.

Oorlogsverzetsmuseum*

Coolhaven 375, 3015 GC Rotterdam, tel: 010-4848931, website:
www.ovmrotterdam.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-17.00 uur, zon-
en feestdagen en 4 en 5 mei 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr en
25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Museumpark Bevrijdende Vleugels*

Sonseweg 39, 5681 BH Best, tel: 0499-329722, website: www.wingsofliberation.nl Openingstijden: dagelijks 10.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 25 en 31 dec, beperkte openstelling in de winter). Entree met veteranenpas: € 4,50 (i.p.v. € 7,50), WO II-veteranen gratis.

Vliegend Museum Seppe*

Pastoor van Breugelstraat 93E, 4744 RC Bosschenhoofd, tel: 0165-321335, www.luchtvaartmuseum.nl Openingstijden: apr t/m okt wo t/m zo 13.00-17.00 uur, overige maanden wo, za en zo 13.00-17.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis.

Nationaal Tinnen Figuren Museum*

Markt 1, 7731 DB Ommen, tel: 0529-454500, website: www.tinnenfigurenmuseum.nl Openingstijden: apr t/m okt di t/m za 11.00-17.00 uur, zon- en feestdagen 13.00-17.00 uur, nov t/m mrt za 11.00-17.00 uur, zon- en feestdagen en tijdens schoolvakanties 13.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: € 2,-.

Achterhoeks Museum 1940-1945*

Markstraat 6, 7255 CA Hengelo (Gld.), tel: 0575-465170 (tijdens openingstijden), website: www.achterhoeksmuseum1940-1945.nl Openingstijden: apr t/m okt wo t/m zo 13.00-17.00 uur, in juli en aug ook op di 13.00-17.00 uur, nov t/m mrt wo, za en zo 13.00-17.00 uur, feestdagen 13.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: € 3,- (i.p.v. € 4,-).

Markt 14 (Vereniging Aaltense Musea)*

Markt 14, 7121 CS Aalten, tel: 0543-471797, website: www.aaltensemusea.nl Openingstijden: di t/m za 10.00-17.00 uur, zo 14.00-17.00 uur en 2e paasdag en 2e pinksterdag 14.00-17.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis.

Regionaal Museum 1940-1945 Schagen e.o.

Slot Schagen, Slotplein 4, 1741 BS Schagen, tel. beheerder: 0224-216248, website: <http://home.quicknet.nl/qn/prive/n.j.grooff/> Openingstijden: 'Westfriese donderdagen' (in juli, aug en 1e do sept) en 5 mei 10.00-17.00 uur. Entree met veteranenpas: € 1,50 (i.p.v. € 3,-).

Luchtoorlog- en Verzetsmuseum CRASH 40-45*

Fort bij Aalsmeer, Aalsmeerderdijk 460, 1438 BM Aalsmeerderburg, tel: 0297-530667, website: www.crash40-45.nl Openingsdagen: elke za 11.00-16.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis.

Nederlands Kustverdedigingsmuseum Fort aan den Hoek van Holland*

Stationsweg 82, 3151 HS Hoek van Holland, tel: 0174-382898, website: www.forthvh.nl Openingsdagen: febr t/m nov elk 1e volle weekend v.d. maand za 13.00-16.00 uur en zo 12.00-16.00 uur (m.u.v. 1 jan, 1e paasdag, 30 apr, hemelvaartsdag, 1e pinksterdag, 25, 26 en 31 dec). Entree met veteranenpas: 1e weekend van de maand gratis, overige dagen € 5,50.

Moluks Historisch Museum*

Kruisstraat 313, 3581 GK Utrecht, tel: 030-2367116, website: www.museum-maluku.nl Openingsdagen: di t/m zo 11.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 1e paasdag, 1e pinksterdag en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Bunker Museum IJmuiden

Badweg 38, 1976 BZ IJmuiden (tegenover camping De Duindoorn). Voor rondleidingen: tel: 023-5747424 of e-mail: rondleidingen@wn2000.nl, website: www.bunkermuseum.nl Openingsdagen: 1e zo van de maand 11.00-16.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis.

Nederlands Vestingmuseum*

Westwalstraat 6, 1411 PB Naarden, tel: 035-6945459, website: www.vestingmuseum.nl Openingsdagen: di t/m vr 10.30-17.00 uur, weekend en feestdagen 12.00-17.00 (medio maart tot 1 nov), andere maanden alleen op zondag geopend, m.u.v. periode rond kerst. Gesloten op 25 en 31 dec en 1 jan. Entree met veteranenpas € 2,50 (i.p.v. € 5,50).

14.2 Koninklijke Landmacht

Legermuseum*

Korte Geer 1, 2611 CA Delft, tel: 015-2150500, website: www.legermuseum.nl Openingsdagen: di t/m vr 10.00-17.00 uur, za, zo en feestdagen 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Museum Bronbeek*

Velperweg 147, 6824 MB Arnhem, tel: 026-3763555, website: www.bronbeek.nl Openingstijden: di t/m zo, 2e paasdag en 2e pinksterdag 10.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Museum Verbindingsdienst*

Elias Beeckmankazerne, gebouw 32, Nieuwe Kazernelaan 10, 6711 JC Ede, tel: 0318-681306, website: www.museumverbindingsdienst.nl Openingstijden: wo en do 13.30-16.30 uur (m.u.v. feestdagen). Entree: gratis.

Artilleriemuseum*

Artillerieschietkamp op de Woldberg, Eperweg 149, 8084 HE 't Harde, tel: 0525-657310, website: www.nederlandsartilleriemuseum.nl Openingstijden: di t/m do 13.30-17.00 uur, vr 13.30-16.00 uur. Archief alleen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Cavaleriemuseum*

Bernhardkazerne, Barchman Wuytierslaan 198, 3818 LN Amersfoort, tel: 033-4661996, website: www.cavaleriemuseum.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-16.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr, hemelvaartsdag, 25, 26 en 31 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Historische Verzameling Grondgebonden Luchtverdediging (voormalig Artilleriemuseum, dependance Luchtdoelartillerie)

Luchtmachtbasis de Peel, de Ripseweg 1, 5816 AC Vredepeel, tel: 0493-592090 (wo en do), website: www.luchtdoelartillerie.nl *Het museum heropent in september 2009, maar is nu al telefonisch bereikbaar op 0493-592090, (wo en do), de overige dagen (privé) via 0342-473198, 06-38440540 en fax: 084-7386701, e-mail: d.fiege1@chello.nl*

Museumpark Harskamp

Infanterie Museum*, Infanterie Schietkamp Museum, Museum Korps Nationale Reserve* en Decauville Spoorweg Museum, Otterloseweg 5, 6732 BR Harskamp, tel: 0318-454492. Openingstijden: ma t/m vr 13.00-16.00 uur (m.u.v. feestdagen, groepen en rondleidingen op afspraak). Entree met veteranenpas: gratis.

Geniemuseum*

Lunettenlaan 201, 5263 NT Vught, tel: 073-6881867, website: www.geniemuseum.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-16.00 uur, juli en aug ook op zo 12.00-16.30. Groepen op afspraak, rondleidingen door medewerkers Nationaal Kamp Vught. Entree met veteranenpas: gratis.

Stoottroepen Museum*

Johan Willem Frisokazerne, Balkenweg 3, 9405 CC Assen, tel: 0592-358163, website: www.stoottroepers.nl Openingstijden: wo en do 13.00-16.00 uur, vr 13.00-17.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis.

Museum Grenadiers en Jagers

Oranjekazerne, gebouw. L, Clement van Maasdijklaan 5, 6816 TW Arnhem, tel: 026-3533369, website: www.garderegimentgrenadiersenjagers.nl Openingstijden: wo en do 10.00-16.00 uur (m.u.v. feestdagen) en op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis. *Het museum heropent in het voorjaar van 2009.*

Korpsverzameling Regiment Van Heutsz

Oranjekazerne, Clement van Maasdijklaan 5, 6816 TW Arnhem, tel: 026-3532772. Openingstijden: alleen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Historische Verzameling Aan- en Afvoertroepen*

Gen-maj Kootkazerne, Wolweg, 3776 LS Stroe, tel: 0577-466304. Openingstijden: di en do 09.15-15.30 uur (25 dec t/m 1 jan gesloten), groepen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Historische Verzameling Militair Geneeskundige Dienst KL

Kpl van Oudheusdenkazerne, Noodweg 37, 1213 PW Hilversum, tel: 035-5774201. Openingstijden: wo 09.00-16.00 uur, groepen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis

Museum Brigade en Garderegiment Fuseliers Prinses Irene*

Gen-maj De Ruyter van Steveninckkazerne, gebouw 8 en 28, Eindhovensedijk 26, 5688 GN Oirschot, tel: 040-2665665, website: www.fuseliers.net Openingstijden: wo 10.00-16.30 uur en op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis

Museum Regiment Limburgse Jagers

Van Hornekazerne, gebouw 19, Kazernelaan 101, 6006 SP Weert, tel: 0495-462940, website: www.limburgsejagers.nl Openingstijden: di t/m vr vanaf 10.00 uur en op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Commandomuseum*

Engelbrecht van Nassaukazerne, Parabaan 10, 4706 CN Roosendaal, tel (di 09.00-15.00 uur): 0165-358441, website: www.korpscommandotroepen.nl Openingstijden: alleen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Museum Regiment Technische Troepen*

Kamp Soesterberg, gebouw V15, Zeisterspoor 8, 3769 AP Soesterberg, tel: 033-4662021 of 4662505, www.technische-troepen.nl Openingstijden: ma, wo en vr 09.30-12.15 en 13.15-15.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis.

Historische Verzameling Intendance en Bevoorradings- en Transporttroepen*

Kamp Soesterberg, gebouw V20, Zeisterspoor 8, 3769 AP Soesterberg, tel: 033-4662032, website: www.intendancemuseum.nl Openingstijden: ma en wo 10.00-15.00 uur en vr op afspraak.

14.3 Koninklijke Luchtmacht

Militaire Luchtvaart Museum*

Kamp van Zeist 2-4, 3769 DL Soesterberg, tel: 0346-356000, website: www.militaireluchtvaartmuseum.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-16.30 uur, zo 12.00-16.30 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr, 1e paasdag, 1e pinksterdag, 25 en 26 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Traditiekamer Vliegbasis Gilze-Rijen

Rijksweg 121, 5121 RD Rijen, tel: 0161-296100, website: www.luchtmacht.nl Openingstijden: do 13.00-15.30 uur. Rondleidingen op afspraak op wo en do. Entree met veteranenpas: gratis.

Museum Vliegbasis Deelen*

Hoenderloseweg 10, gebouw 20, 6816 SW Arnhem/Deelen, tel: 026-3341625 of 06-20901649, website: www.museumvlbdeelen.nl Openingstijden: za en zo 11.00-17.00 uur (groepen op afspraak). Entree met veteranenpas: gratis.

Traditiekamer Typhoon, Vliegbasis Volkel

Zeelandsedijk 10, 5408 ZW Volkel, tel: 0413-276601,
website: www.luchtmacht.nl Openingstijden: 1e en 3e vr van de maand
14.00-16.00 uur (groepen in overleg ook op andere dagen). Entree: gratis.

Luchtoorlogsmuseum Fort Veldhuis*

Genieweg 1, 1967 PS Heemskerk, tel: 0251-230670, website:
www.arg1940-1945.nl Openingstijden: mei t/m sep zo 10.00-17.00 uur.
Entree met veteranenpas: gratis.

14.4 Koninklijke Marine

Marinemuseum (incl. museumschepen)

Hoofdgracht 3, 1781 AA Den Helder, tel: 0223-657534, website:
www.marinemuseum.nl Openingstijden: ma t/m vr 10.00-17.00 uur, za,
zo en feestdagen 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 25 en 26 dec), nov t/m
apr op ma gesloten (m.u.v. officiële schoolvakanties). Entree met
veteranenpas: gratis.

Mariniersmuseum*

Wijnhaven 7-13, 3011 WH Rotterdam, tel: 010-4129600, website:
www.mariniersmuseum.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-17.00 uur,
za, zo en feestdagen 11.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 1e paasdag, 30 apr,
5 mei, hemelvaartsdag, 1e pinksterdag en 25 dec). Entree met
veteranenpas: gratis.

Museumschip ex-Hr.Ms. Mercuur

Dr. Lelykade (2e binnenhaven), Scheveningen, tel: 070-3540315.
Openingstijden: di t/m zo 10.00-16.00 uur (aangepast openstelling in
de winter). Entree met veteranenpas: gratis.

14.5 Koninklijke Marechaussee

Museum der Koninklijke Marechaussee*

Weeshuiswal 9, 4116 BR Buren, tel: 0344-571256 Openingstijden:
apr t/m jan dagelijks van 12.30-16.30 uur (m.u.v. 25, 31 dec en 1 jan).
Voor groepen het hele jaar door op afspraak. Entree met veteranenpas:
gratis.

15 OVERZICHT LANDELIJKE HERDENKINGEN EN VIERINGEN

4 mei

Nationale Dodenherdenking

Locatie: Amsterdam; herdenkingsbijeenkomst voor direct betrokkenen en nabestaanden in de Nieuwe Kerk en officiële plechtigheid bij het Nationaal Monument op de Dam.

Info: Nationaal Comité 4 en 5 mei

Nieuwe Prinsengracht 89, 1018 VR Amsterdam

tel: 020-7183500, fax: 020-7183501

e-mail: info@4en5mei.nl; website: www.4en5mei.nl

Dodenherdenking Grebbeberg

Locatie: Rhenen, militair ereveld Grebbeberg.

Info: Gemeente Rhenen, tel: 0317-612333.

Dodenherdenking Koopvaardij

Locatie: Rotterdam, Nationaal Koopvaardijmonument 'De Boeg'.

Info: Gemeente Rotterdam, Bureau Zelfstandigen en Scheepvaart, tel: 010-2062714.

5 mei

Defilé, symposium en herdenkingsbijeenkomst Wageningen

Herdenkingsplechtigheid op het 5 Mei Plein, gezamenlijke activiteit van de gemeente Wageningen en het Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 Wageningen (NCHC). Zie voor actuele info: www.nchc.nl

Info defilé (deelname WO II-veteranen, in beperkte mate aangevuld met andere veteranen op basis van een jaarlijks te kiezen thema): Comité 4 en 5 mei Wageningen, Postbus 1, 6700 AA Wageningen, tel: 0317-492595, e-mail: 4en5mei@wageningen.nl, www.4en5meiwageningen.nl

Info symposium en herdenkingsbijeenkomst (uitsluitend op uitnodiging): secretariaat/projectbureau NCHC, Postbus 8188, 6710 AD Ede, tel: 0318-681400, e-mail: jh.d.raadt@mindef.nl of jj.scheeres@mindef.nl

Nationale Viering van de Bevrijding

Locatie: het nationale startschot is ieder jaar in een andere provincie, 's middags heeft iedere provincie (en Amsterdam) een eigen bevrijdings-

festival en 's avonds is het afsluitende openluchtconcert in Amsterdam.
Info: Nationaal Comité 4 en 5 mei
Rapenburgerstraat 109, 1011 VL Amsterdam
tel: 020-6209688, fax: 020-6205620
e-mail: info@natcom45.nl; website: www.4en5mei.nl

Laatste zaterdag van juni *Nederlandse Veteranendag*

De Nederlandse Veteranendag werd voor het eerst in 2005 gehouden en is sinds 2006 een nationaal evenement. Doel is meer bekendheid met en waardering voor het recente Nederlandse militaire verleden en de mensen die daaraan vorm en inhoud gaven. Het centrale evenement in Den Haag wordt aangevuld met lokale activiteiten in de rest van het land. Oorspronkelijk lag de datum vast op 29 juni, de geboortedag van wijlen prins Bernhard. Inmiddels is gekozen voor de laatste zaterdag van juni, omdat dan meer bezoekers komen, het publiek diverser is en jonge, werkende veteranen ook kunnen deelnemen aan het evenement.
Info: www.veteranendag.nl

15 augustus

Herdenking einde WO II in Zuidoost-Azië

Locatie: Den Haag; herdenkingsbijeenkomst in Nederlands Congrescentrum (ochtend) en plechtigheid bij Indisch Monument (middag).
Info: Stichting Herdenking 15 augustus 1945, Postbus 85747
2508 CK Den Haag, tel: 070-3305145, fax: 070-3562809
e-mail: sh15aug1945@hetnet.nl; website: www.sh15aug1945.nl

7 september

Dodenherdenking Nationaal Indië-monument 1945-1962

Locatie: stadspark Hattem te Roermond.
Info: secretariaat Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962
Mauritslaan 1, 6074 AS Melick, tel: 0475-532094.

2e zondag in oktober

Dodenherdenking Gesneuvelde Stoottroepers

Locatie: Gedachteniskapel op het ereveld te Beneden-Leeuwen.
Info: Stichting Herdenking Gesneuvelde Stoottroepers, W.J.M. de Kruijf,
Jasmijnweg 64, 3852 GK Ermelo, tel: 0341-556383.

17 NAMENREGISTER

- Achterhoeks Museum 1940-1945 83
Airborne Museum 'Hartenstein' 81
Algemene Christelijke Organisatie Militairen 29
Algemene Federatie Militair Personeel 29
Algemene Vereniging Oud-personeel van de Koninklijke Marine 24
Algemene Vereniging van Reserve Militairen 29
Artilleriemuseum 85
- Basis, Stichting de 18
BBTV, vakbond voor BBT-ers 29
Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers 21, 24
Bond van Oud-Stoottroepers en Stoottroepers 24
Bond van Wapenbroeders 24
Bronbeek, Militair Verzorgingshuis 53
Bunker Museum IJmuiden 84
Bureau Registratie en Informatie Ontslagen Personeel 32
- Cavaleriemuseum 85
Centraal Aanmeldingspunt 17
Checkpoint 14
Cogis 43, 80
Commandomuseum 87
Commandostichting 24
Contactgroep Ex-Krijgsgevangenen 30
Contact Oud Mariniers 24
- Defensievoorlichtingscentrum 31
Defilé, symposium en herdenkingsdienst Wageningen 89
Diensten Geestelijke Verzorging – Netwerk Veteranen 46
Dienstencentrum Bedrijfsmaatschappelijk Werk 48
Dodenherdenking Gesneuvelde Stoottroepers 90
Dodenherdenking Grebbeberg 89
Dodenherdenking Koopvaardij 89
Dodenherdenking Nationaal Indië-monument 1945-1962 90
Draaginsigne Gewonden 41
Draaginsigne Veteranen 42

Eretkens 40

Federatie van Verenigingen van Indië-militairen 24

Federatie van Nederlandse Officieren 30

FNV Veteranen 29

Geniemuseum 86

Gezamenlijke Militaire Fondsen 53

Handleiding Nabestaanden 33

Herdenking einde WO II in Zuidoost-Azië 90

Historische Verzameling Aan- en Afvoertroepen 86

Historische Verzameling Grondgebonden Luchtverdediging 85

Historische Verzameling Intendance en Bevoorradings- en

Transporttroepen 87

Historische Verzameling Militair Geneeskundige Dienst KL 86

Inloophuizen 64

Inspecteur-Generaal der Krijsmacht/Inspecteur der Veteranen 32

Internet 57

Kareoler 21

Kazemattenmuseum Kornwerderzand 82

Kennis- en onderzoekscentrum 78

Kleding en Persoonlijke Uitrusting bedrijf (KPU-bedrijf) 33

Koninklijke Vereniging van Eervol ontslagen Officieren van de
Nederlandse Krijsmacht 25

Koninklijke Vereniging van Marine Officieren 25

Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserve Officieren 25

Korpsverzameling Regiment Infanterie Van Heutsz 86

Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen 49

Legermuseum 80, 84

Liberty Park 81

Luchtoorlog- en Verzetsmuseum CRASH 40-45 84

Luchtoorlogsmuseum Fort Veldhuis 88

Marechausseevereniging 30
Marinemuseum 88
Mariniersmuseum 88
Markt 14 (Vereniging Aaltense Musea) 83
Militaire Geestelijke Gezondheidszorg 50
Militair Revalidatie Centrum Aardenburg 52
Militaire Luchtvaart Museum 87
Ministerie van Defensie 31
Moluks Historisch Museum 84
Museum Bevrijdende Vleugels 83
Museum Brigade en Garde Prinses Irene 86
Museum Bronbeek 85
Museum De bewogen jaren 1939-1950 81
Museum der Koninklijke Marechaussee 88
Museum Grenadiers en Jagers 86
Museum 't Schilderhuis 82
Museum Oorlog en vrede 82
Museum Regiment Limburgse Jagers 87
Museum Regiment Technische Troepen 87
Museum Verbindingsdienst 85
Museum Vliegbasis Deelen 87
Museumpark Harskamp 85
Museumschip ex-Hr.Ms. Mercur 88

Nationaal Bevrijdingsmuseum 1944-1945 81
Nationaal Comité 4 en 5 mei 89, 90
Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 Wageningen 89
Nationaal Tinnen Figuren Museum 83
Nationale Dodenherdenking 89
Nationale ombudsman 54
Nationale Viering van de Bevrijding 89
Nederlands Instituut voor Militaire Historie 78
Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie 79
Nederlands Kustverdedingsmuseum Fort aan den Hoek van Holland 84
Nederlands Vestingmuseum 84
Nederlandse Officieren Vereniging 25
Nederlandse Unifil Vereniging 25
Nederlandse Veteranendag 90
Netherlands Ex-Servicemen & Women's Association in Australia 25

Onderscheidingen 40
Oorlogsgravenstichting 54
Oorlogsverzetsmuseum 82

Pensioenen 34
PTSS e-mailgroep 56

Regionaal Museum 1940-1945 Schagen e.o. 83
Reisfaciliteiten 12
Reüniefaciliteiten 12

Sinai Centrum 45
Stichting 1940-1945 47
Stichting Benteng 25
Stichting Centrum '45 43
Stichting Cogis 43
Stichting de Basis 18
Stichting Erfgoed VVDM 30
Stichting Federatie van Organisaties Veteranen en Oud-gedienden
van de Militaire Luchtvaart 26
Stichting Herdenking 15 augustus 1945 90
Stichting Herdenking Gesneuvelde Stoottroepers 90
Stichting het Veteraneninstituut 9
Stichting Koopvaardijpersoneel 1940-1945 26, 30
Stichting Marechaussee Contact 26
Stichting Museum '40-'45 Regio Dordrecht 80
Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 90
Stichting Partners van Oorlogsgetroffenen 55
Stichting Sociaal Medische Begeleiding van Oorlogsgetroffenen 55
Stichting Veteranen 5-5 RI 26
Stichting Veteranen Reservisten 26
Stoottroepen Museum 86

Traditiekamer Typhoon, Vliegbasis Volkel 88
Traditiekamer Vliegbasis Gilze-Rijen 87
Tijdschriften van de krijgsmachtdelen 15

Unie van Nederlandse Veteranen 26

VBM/NOV, vakbond voor defensiepersoneel 26, 30

Vereniging Draggers Militaire Dapperheidsonderscheidingen 26

Vereniging van Ex- en Actief dienende Vrouwelijke Militairen der Koninklijke Marine 27

Vereniging Huzaren van Boreel 27

Vereniging Jonge Veteranen 27

Vereniging Logistiek Reünie Contact/AAT/Int e.a. 27

Vereniging Nederlands Nieuw Guinea Militairen 1945-1962 27

Vereniging OVW'ers Engeland/Schotland 1940-1947 27

Vereniging Oud-Leden 1 (NL) UN Signal Battalion 27

Vereniging van Oud-Korea Strijders 27

Vereniging Oud-Pontoniers & Torpedisten 28

Vereniging van Oud-Strijders van de Indië-Bataljons van het Garde Regiment Prinses Irene 28

Vereniging van Oud-Strijders van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene 28

Vereniging Veteranen Vredesmissies GFPI 28

Vereniging Vrouwelijke Militairen Koninklijke Landmacht 28

Verzetsmuseum Friesland 82

Verzetsmuseum Zuid-Holland 82

Veteranen Limburgse Jagers 29

Veteranen Platform 23

Veteranencafés 64

Veteraneninstituut 9

Veteranenpas 12

Veteranenregistratiesysteem 22

Vliegend Museum Seppe 83

VOMI-Nederland 28

CORRECTIES EN AANVULLINGEN

Mist u bepaalde informatie in het Handboek Veteraan? Of zijn de in dit handboek genoemde gegevens onjuist, onvolledig of gewijzigd? Laat het de redactie weten, zodat een volgende uitgave van het Handboek Veteraan nog completer kan zijn. Eventuele correcties en/of aanvullingen kunt u schriftelijk melden bij de redactie van het Handboek Veteraan.

Handboek Veteraan

t.a.v. de redactie

Postbus 1091

6501 BB Nijmegen

e-mail: info@ardenoye.nl

Bestelwijze

U kunt het Handboek Veteraan bestellen door € 2,50 (verpakkings- en verzendkosten) over te maken op gironummer 9522698 t.n.v. Stichting Veteraneninstituut te Doorn, o.v.v. Handboek en uw eigen naam en adres.

Hoewel dit Handboek Veteraan met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is samengesteld, kunnen aan de inhoud geen rechten worden ontleend.

De laatste editie van het Handboek Veteraan is ook te vinden op www.veteraneninstituut.nl

Colofon

Uitgave

Veteraneninstituut, Doorn

Productie

Lardenoye Journalistieke Producties (LJP), Nijmegen

Vormgeving

Forma, Nijmegen

Fotografie

archieff (12 en 14), Erik Kottier (55),
William Moore (omslag, 20 en 37),
Jos Morren/de Basis (18), Staf IGK (2),
VBMINOV (23), Gerard Verresen (78),
Henry Westendorp/AVDD (7, 8 en 42).

Druk

Thieme MediaCenter, Nijmegen

